

Britt-Marie Lennartsson

OKOME KYRKOGRÅRD

Okome socken, Falkenbergs kommun.

RAPPORT KULTURMILJÖ HALLAND 2021:39

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland.

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2021.

Kulturhistorisk inventering och bevarandeplan.

Bild framsida: Mittgången mellan kv 3 och 4 mot kyrkans södra ingång.

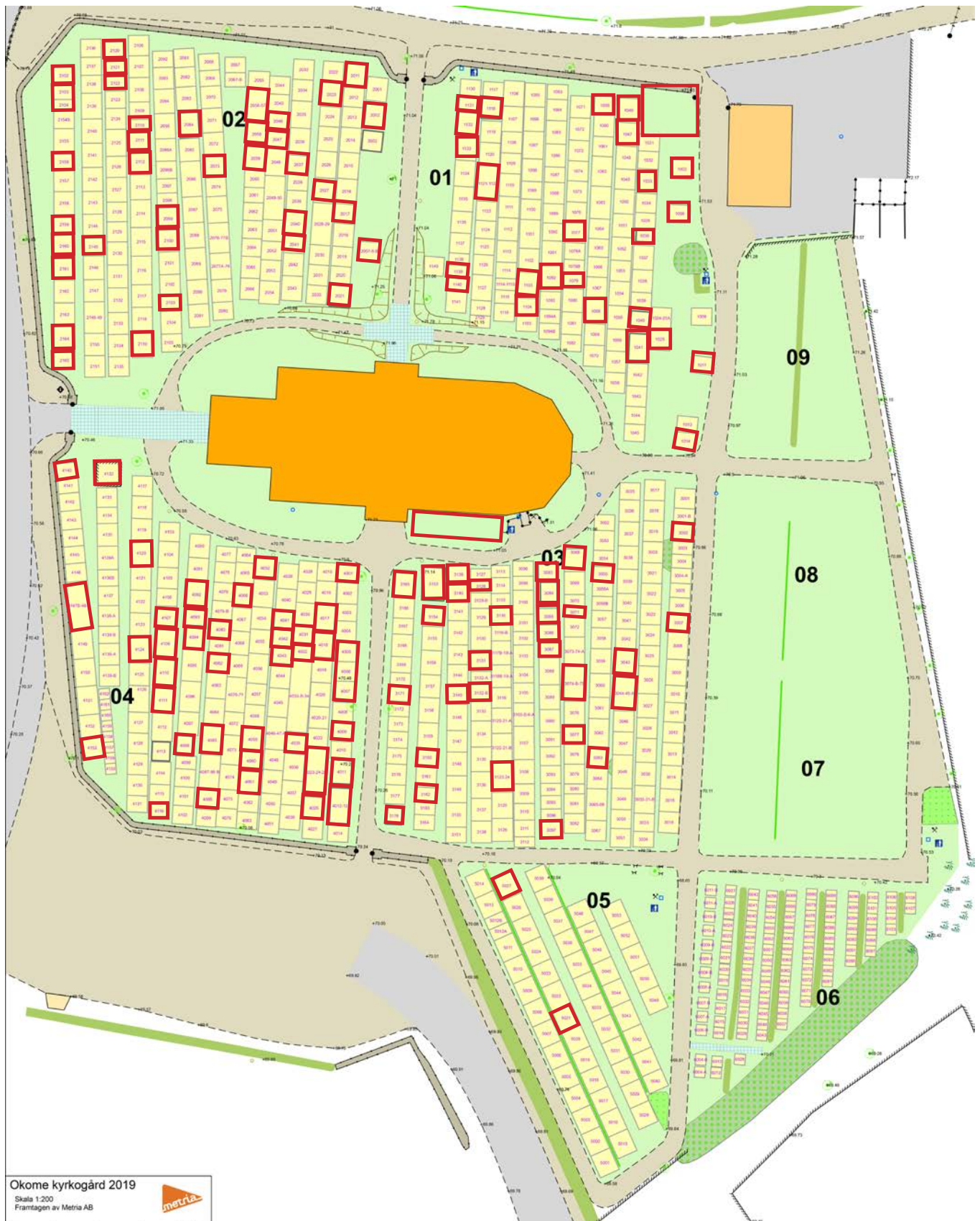
Foto: Britt-Marie Lennartsson. (Filmnr. 2021-30).

Grafisk form: Anders Andersson.

Layout: Britt-Marie Lennartsson.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Diarienummer 2020/215.

Okome kyrkogård, uppmätning, Metria 2019. Kulturgravar och värdefulla karaktärsområden är inritade.

INNEHÅLL

Inledning	6
Metod	6
Källor och litteratur	7
Historik	8
Okome trakten och kyrkans plats i landskapet	8
Okome gamla kyrka	10
Okome nya kyrka	10
Prästgården	11
Okome kyrkogård	12
Arkeologi	17
Beskrivning av dagens kyrkogård	18
Placering och omgivning	18
Omgärdning och entréer	20
Planform och gångvägssystem	22
Vegetation	23
Ekonomibyggnaden	24
Gravkvarterens karaktär	25
Gravvårdar på Okome kyrkogård	30
Sammanfattande karakteristik	38
Kulturhistorisk bedömning och bevarandeförslag	39
Lagstiftning	39
Generella riktlinjer för Okome kyrkogård	41
Värderade Gravvårdar	41
Generella riktlinjer för kulturgravar (f.d. klass 1)	42
Generella riktlinjer för alla gravvårdar	43
Källor	44
Rapporter från Kulturmiljö Halland 2021	45

INLEDNING

Kyrkomiljön är ofta bygdens äldsta kulturmiljö. Kyrkogårdar och begravningsplatser representerar ett religiöst och kulturellt arv men har även ett stort miljöskapande värde för den omgivande bygden.

Kulturmiljölagen säger att kyrkogårdar skall bevaras och vårdas så att deras kulturhistoriska värde inte förvanskas eller förändras. En bevarandeplan för kyrkogården ger möjlighet till kunskap och inblick i kyrkogårdsmiljön, dess historia. Den ska precisera kulturhistoriska värden i syftet att verka som underlag och vägledning för pastoratets eget arbete för framtida skötsel och planering av kyrkogården. Den kan även vara till hjälp i kontakten med allmänhet och myndigheter.

Bevarandeplanen är ett rådgivande underlag. Även ändringar som är i linje med en bevarandeplan kräver tillstånd från länsstyrelsen enligt Kulturmiljölagen kapitel 4.

Denna bevarandeplan är utförd av Kulturmiljö Halland, Hallands Kulturhistoriska museum på uppdrag av Falkenbergs pastorat. Fältarbetet och arbetet med analys och rapport utfördes under hösten 2020 och våren 2021 av bebyggelseantikvarie Britt-Marie Lennartsson.

Metod

Metoder, inventeringsblanketter samt diskussioner kring bevarandefrågor och åtgärdsförslag togs fram för Göteborgs kyrkogårdar på 1990-talet av Göteborgs kyrkogårdsförvaltning i samarbete med Göteborgs stadsmuseum. Dessa har länge verkat som ett viktigt underlag för Kulturmiljö Halland vid utarbetandet av en metod för Halland. Även Handbok för kulturhistorisk inventering, bevarande och återanvändning av gravanordningar, utgiven av CGK, Centrala Gravvårdskommittén 2007, har varit grundläggande.

Kyrkogården som helhet har inventerats, beskrivits och fotograferats beträffande anläggningsår, utvidgningar och andra förändringar samt kyrkogårdens plats i landskapet, närmaste omgivningen, byggnader, gångsystem, vegetation och gravkvarter.

Varje kvarter har också inventerats, beskrivits och fotograferats beträffande omgärdning, ingångar, vegetation, planform, gångsystem, nutida prägel, gravvårdstyper, material, byggnader och eventuella fönlämningar noterats. Detta har sammanfattats till en övergripande karaktärisering av kvarteret. Omgärdning och gångsystem berättar om kvarterets gränser

och inre struktur. Vegetation i form av till exempel träd och busksorter bidrar också till information om struktur, uppbyggnad av kyrkogården, årsringar och andra tiders ideal. Genom att beskriva de gravvårdstyper som förekommer inom kvarteret kan det också sättas in i ett tidsmässigt sammanhang. Gravvårdarnas ålder och arkitektoniska utformning ger kunskap om hur kvarteret anlagts och förnyats. Sist görs en helhetsbedömning av kvarterets kulturhistoriska värde för att sätta kvarteret i relation till andra gravkvarter.

Den selektiva gravvårdsinventeringen är en fördjupning av kvartersinventeringen. Inventeringen omfattar enbart gravvårdar ute på kyrkogården. Eventuella gravar och vårdar som förvaras i kyrkan eller i lokal i anslutning till kyrkan har oftast stort kulturhistoriskt värde och bör tas med i kyrkans inventarieförteckning.

Det är i urvalet av värdefulla gravvårdar som den stora metodförändringen gjorts. Under senare år har ett omfattande arbete påbörjats med att prova stabiliteten av alla gravvårdar på kyrkogårdarna. Detta har lett till att ett stort antal gravvårdar fått läggas ned, vilket förändrat kyrkogårdens landskap och karaktär. I samband med detta har Falkenbergs pastorat önskat en ny urvalsmetod då endast klass 1-gravar kan säkerställas när gravrätten återfaller till upplåtaren, medan övriga inte får ett reellt skydd. Den nya urvalsmetoden innebär att endast klass 1 gravar pekas ut. Då det nu bara finns en bevarandeklass kallas dessa Kulturgravar. Utpekade kulturgravar har förts in i en tabell med gravnummer, ett foto, gravvårdens text, uppgift om motiv till värderingen samt ev övrig information, se bilaga 2.

Urvalet och kriterier för kulturhistorisk värdering av gravvårdar har dock fortfarande sin utgångspunkt i den klassificering som Centrala Gravvårdskommittén, CGK, presenterat i skriften Handbok för kulturhistorisk inventering, bevarande och återanvändning av gravanordningar, 2007. Även av erfarenheter från tidigare utförda värderingar på kyrkogårdar runt om i Halland ligger till grund för urval och värdering.

En rundvandring hölls på plats på Okome kyrkogård i oktober 2020 tillsammans med representanter för Okome-Köinge-Svartrå hembygdsförening och andra personer med kunskap om kyrkogården.

Kulturmiljö Halland har utvecklat en förenklad blankett/tabell för urvalet av värdefulla gravvårdar som finns som en bilaga sist i rapporten. De utvalda gravvårdarna och miljöerna har markerats på en karta framtagen av Metria 2019.

CGK: s urvalskriterier

CGK har tagits fram en urvalsvärdering med tre klasser; Klass 1 – mycket värdefulla, omistliga, juridiskt skyddade genom Kulturmiljölagen, Klass 2 – värdefulla som kan återupplåtas, men kan tas bort utan tillstånd, Klass 3 – övriga.

Det pågår en diskussion inom Svenska kyrkan att det bara är de i klass 1 som har ett skydd och kan påverkas i planeringen av kyrkogårdens vård och underhåll. I denna kulturhistoriska dokumentation har därför bara klass 1-gravar pekats ut.

Klass 1/Mycket värdefull utgörs av gravvårdar med stort kulturhistoriskt värde som skall bevaras när gravrätten upphör. De får inte återanvändas och bör bevaras på ursprunglig plats i ursprungligt skick. Om de redan flyttats bör de placeras så att deras bevarande tryggas. Klass 1-gravar är först och främst värdefulla genom sin ålder, vilket ofta innebär att de också är lokalt och hantverksmässigt producerade. Alla vårdar och inramningar av gjutjärn och smide är också av högt värde då de är en försvinnande liten rest av en unik konstruktionsperiod. Överlag är inramningar av gravvårdar av högt värde, framför allt buxbomsinramningar och stenstaket, medan mer ordinära stenramar snarast kan tillföras värdefulla områden. Till klass 1 kan även vårdar höras med ett högt eller unikt konstnärligt helhetsutförande.

Källor och litteratur

Information om kyrkogårdar, gravstenar och kulturhistorisk dokumentation m.m. har hämtats från Centrala Gravvårdskommitténs *Handbok för kulturhistorisk inventering, bevarande och återanvändning av gravanordningar*, Sveriges Stenindustriförbunds handbok om Gravvårdar i natursten samt *Kyrkogårdshandboken* utgiven av SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet.

Information om Okome socken, kyrka och kyrkogård kommer från diverse hembygdslitteratur samt från kulturmiljöprogram för Falkenbergs kommun. Information har även hämtats från Kulturmiljö Hallands arkiv. Det finns även en rad digitala arkiv på internet som bidragit med information. Riksantikvarieämbetets Fornsök ger information om vilka fornlämningar som finns i området. Riksantikvarieämbetets har även ett digitalt arkiv för foton, bland annat på kyrkor och kyrkomiljöer som heter Kulturmiljöbild. Lantmäteriet har även digitaliserat sina historiska kartor, vilka kan ge en viss information om hur kyrkogårdar sett ut vid olika tillfällen. Äldre foton har hämtats från Digitalt

museum som är en gemensam söktjänst med samlingar från landets olika museer, och som är tillgänglig på internet. Foton på Halländska kyrkor och kyrkogårdar finns främst på Hallands kulturhistoriska museum och Hallands konstmuseum.

På Falkenbergs pastorat fanns äldre uppmättningsritningar för kyrkogården samt en nygjord av Metria från 2019. Inget arkivmaterial finns i församlingsarkivet, då detta flyttats till landsarkivet i Lund. På grund av pandemin pågick under arbetet med denna rapport, fanns det ingen möjlighet att besöka arkivet. Antikvariskt topografiska arkivet på Riksantikvarieämbetet har en mängd material om kyrkorna och ibland även kyrkogårdarna. För Okomes del fanns en del ritningar över de delar som utvidgats på 1900-talet.

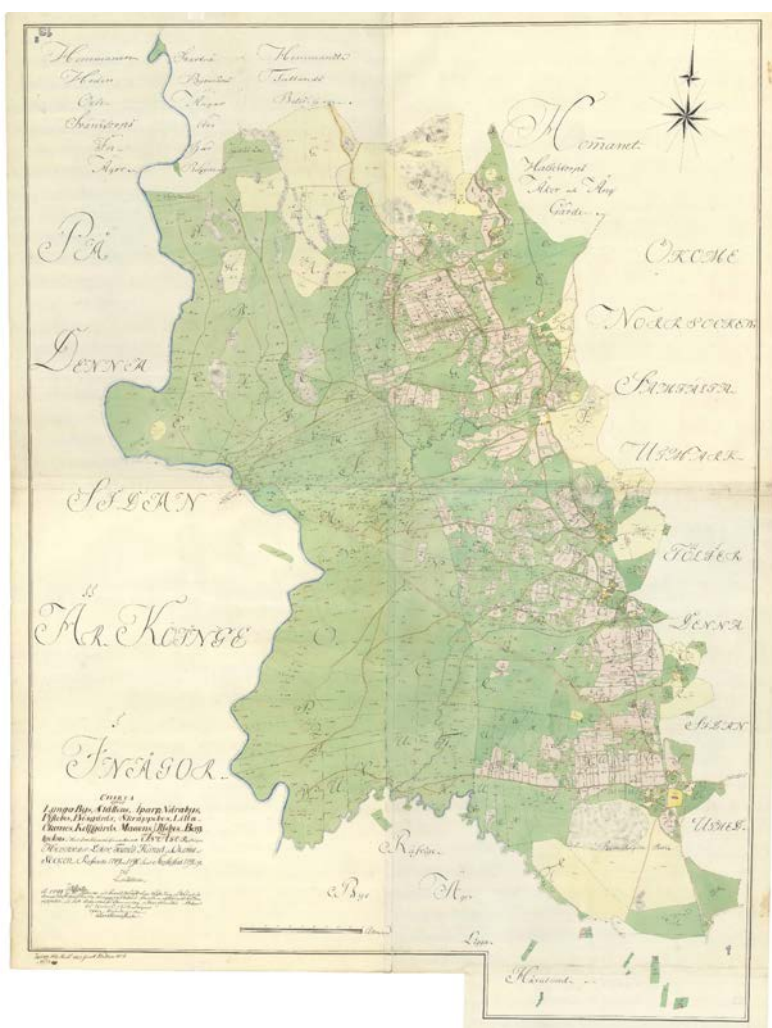
En rundvandring hölls på plats på Okome kyrkogård i oktober 2020 tillsammans med representanter för Okome-Köinge-Svartrå hembygdsförening och personer med kunskap om kyrkogården.

Syfte

Syftet med gravvårdsinventeringen är att ge ökad kunskap om intressanta vårdar och att öka förståelsen och kunskapen om olika exempel på vanliga och ovanliga gravvårdar som finns representerade på kyrkogården. Det främsta syftet är dock att säkerställa ett bevarande av de mest värdefulla gravvårdarna som kan berätta om historien om Okome och kyrkogården.

Kyrkoherden i Okome pastorat P. E. Högberg 1836-1915 "Vården rest av pastoratsbor 1941" (3139).

Storskifteskarta över Lynga 1-3, från 1789. Karta: Lantmäteriets Historiska kartor.

HISTORIK

Okome trakten och kyrkans plats i landskapet

Okome kyrka och kyrkogård ligger inom ett riksintresse för kulturmiljövården enligt Miljöbalken; Ätradalen [N 19]. Ätradalen är en dalgångsbygd med sammanhållet och väl hävdad odlingslandskap med gamla kommunikationsstråk. Att området varit befolkat länge är tydligt då Ätradalen är ett av Hallands fornlämningsstättaste områden. Här finns spår från alla förhistoriska perioder med många gravfält och gravar, flera av monumental karaktär. Runt Okome finns många fornlämnningar. Sydväst om Okome kyrkogård ligger ett gravfält med rösen och stensättningar. På höjderna runt kyrkan; Restarebobjär, Björkekullen och Tjura-berg, finns forntida högar och stensättningar, liksom ute på åkrarna runt Okome kyrkby.

Landskapet i Ätradalen är präglad av mångsidiga försörjningsaktiviteter sedan medeltiden, men särskilt av 1800-talets laga skifte och välstånd till följd av havreexporten. Här finns medeltida och nygotiska kyrkor, välbevarade herrgårdsmiljöer och en stor del 1800-talsbebyggelse.

Okome församling har medeltida ursprung och är omnämnt i källorna första gången år 1177. Församlingen var moderförsamling i pastoratet Okome, Köinge och Svartrå fram till 1962 men har sedan ingått i olika konstellationer för att numera vara en del av Falckenbergs pastorat.

Kyrkbyn ligger där flera vägar strålar samman med kyrkan mitt i byn vid ett vägskäl där vägar från Vessigebro, Ullared/Köinge och Gällared möts.

Okome kyrkby ligger i övergången mellan öppna mellanbygden i ådalen och högländets skogsbygd på gränsen mellan öppet odlingslandskap och skogsmark. Det böljande åker- och beteslandskapet sluttar ned mot Högvadsån i väster. Norr om kyrkan ligger prästgården och därbortom Okome skola. Den gamla arrendatorsbostaden med tillhörande ekonomibyggnader är belägen strax öster om kyrkan. Dessa tre enheter; prästgården, kyrkan och arrendatorsgården, bildar en väl sammanhållen helhet. I övrigt omges kyrkogården av gårdar och villor från 1900-talet.

Lantbruk har varit den viktigaste näringen, men närheten till viktiga vattendrag har bidragit till att fiske och flottning har bedrivits. Högvadsån, som slingrar sig fram genom dalen något väster om kyrkbyn, flyter samman med Ätran vid Ätrafordsdammen några kilometer söderut. Ätrafors stationssamhälle växte fram i skärningspunkten mellan socknarna Askome, Ljungby, Köinge och Okome då en station längs Pyttbanan mellan Falkenberg och Limabacka anlades här 1894. Kraftverk började anläggas under tidigt 1900-1920-tal i anslutning till dammen. I Okome socken ligger även Yngeredsfors kraftverk. I södra delen av Okome kyrkby ligger även Okome träindustri som etablerades 1928 men som numera är ett renodlat hyvleri tillhörande Derome.

Okome kyrka och kyrkogård ligger mitt i samhället vid landsvägen.

Högvadsåns dalgång har ett böljande kuperat landskap med uppodlad jordbruksmark mellan skogklädda kullar. Okome kyrkas vita torn syns från Köinge på andra sidan dalgången.

Okome gamla kyrka

När kyrkoherden och prostens Anders P. Widberg var verksam i pastoratet under sent 1700- och tidigt 1800-tal förtecknade och ritade han av hur det dåvarande pastoratets tre kyrkor såg ut. I Okome fanns då en liten romansk kyrka i sten, typisk för 1100-talets kyrkobyggnader i Halland. Långhuset var rektangelformat och försett med smalare och lägre kor som avslutades med en halvrund absid i öster. Kyrkan hade en fristående klockstapel som 1766 ersattes av ett trätorn som byggdes vid kyrkans västra gavel. Inredningen var till stor del från 1600-talet.

Kyrkan genomgick en omfattande ombyggnad 1816. Koret och absiden revs och hela långhuset byggdes ut till samma bredd och höjd för att avslutas med en svag rundning i öster. Vapenhuset på sydvästra sidan revs. (Foto med min telefon på Widbergs teckning från slutet av 1700-talet i Okome – en bok om hembygden, s 17.) Detta utseende hade kyrkan fram till 1890 då den revs för att ersättas av en ny kyrka. Denna kyrka finns dokumenterad med några äldre foton och folkskolläraren och organisten J. Johansson i Köinge ritade av den.

Okome nya kyrka

Den nya kyrkan uppfördes 1890-91 på samma plats som den gamla. Den byggdes i nygotisk stil efter ritningar av Göteborgsarkitekten Adrian Crispin Petersen. Kyrkobyggnaden består av ett rektangulärt långhus med korparti i öster och torn i väster som kröns av en hög plåttäckt spira. De vitputsade fasaderna artikuleras med strävpelare, fönsteromfattningar i gult tegel och ett polygonalt kor som genombryts av stora rundfönster.

Den nygotiska karaktären från byggnadstiden är avläsbar i kyrkorummets grundstruktur genom spetsbågiga tak- och fönsterformer, läktarens bröstning dekorerad med fyrpassformer och den äldre bänkinredningen samt den ursprungliga orgelfasaden. Kyrkorummet präglas annars till stor del av en omdaning från 1960-61 under ledning av Göteborgsarkitekten Johannes Olivegren. Olivegren skapade en ny fast inredning; bland annat altaret, altarringen och bänkinredningen och ljuskronorna. Förändringarna koncentrerades främst till kyrkans mittaxel och syftade till att skapa ett mindre kyrkorum. Koret gavs en ny rumslig karaktär genom att en koromgång avdelades med rader av ljusbärare och utrymmena under läktaren byggdes

Teckning av Okome gamla kyrka av folkskolläraren och organisten i Köinge, J. Johansson. I bakgrunden skymtar den gamla prästgården. Kulturmiljö Hallands arkiv.

in för rum med nya funktioner. En del inventarier från den gamla medeltida kyrkan, främst från 1600-talet, flyttades in såsom predikstolen och dess baldakin som återköptes från Kulturen i Lund, altaruppsatsen, psalmmummertavlan och den medeltida dopfunten. Den äldre läktarbröstning från kyrkans föregångare placerades nedanför den ursprungliga nygotiska.

Hösten 2013 nyinvides kyrkan efter en restaurering och ombyggnad som medfört stora förändringar framför allt i utrymmena under läktaren där församlingslokaler inrättats efter att församlingshemmet såldes. Vapenhuset byggdes om till sakristia och textilförvaring.

Prästgården

Prästgården ligger norr om kyrkogården och den förbipasserande landsvägen mot Gällared. Den gamla prästgården var en stor lång hallandslänga med brant tegeltak med en takkupa. Den revs 1910 och ersattes strax därefter av den nuvarande. Huset är byggt i vinkel i sekelskiftets träbyggnadstradition; plankkonstruktion på en grund av fogad huggen sten och fasader klädda med både stående locklistpanel och liggande fasspontpanel. Fasaden är ljus gulmålad och taket är täckt med rött lertegel. Fönstren har bytts ut till modernare varianter men byggnaden har ändå kvar mycket av sin ursprungliga karaktär.

Prästgården ligger i en stor trädgård med drag från 1910-talet med låga stenmurar mellan nivåskillnader, grusgångar, stora gräsytor, berså som även den har en låg stenmur, fruktträd och bärbuskar. Prästgården är nu såld och är privatbostad.

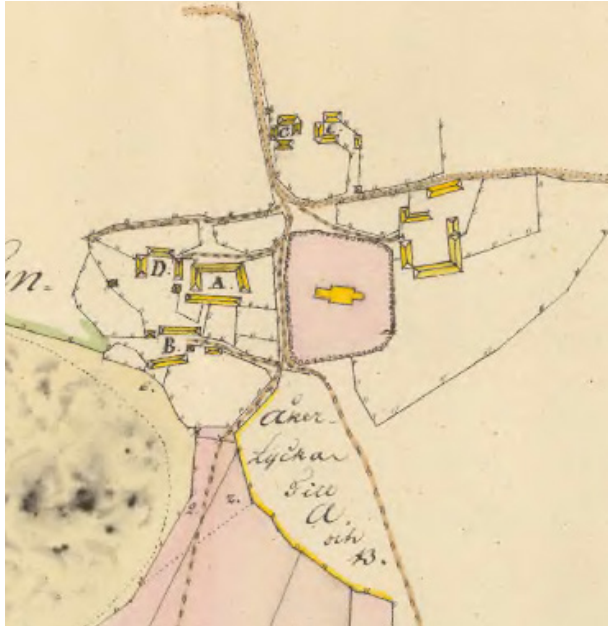
Okome prästgård ligger intill kyrkogården men är idag privatbostad.

Okome nya kyrka 1926. Foto: Hallands Konstmuseum.

Okome gamla prästgård innan den revs 1910. Foto: Hallands Konstmuseum.

Utsnitt av Charta öfver Lynga Bete af Okome socken, Faurås Härad och Hallands län; ett utsnitt upprättat 1804 av 1790 års Storskifteskarta. Här syns kyrkan och den tydligt avgränsade kyrkogården. Karta: Lantmäteriets Historiska kartor.

Teckning färglagd med akvarell av Okome kyrka från någon gång i mitten av 1800-talet. Foto: Kulturmiljöbild.

Okome kyrkogård

Äldre tid

Få källor berättar om Okome kyrkogårds äldre historia. Då det funnits en kyrka på platsen sedan medeltiden har det sannolikt funnits en kyrkogård lika länge. I kvarter 3, nära kyrkans södra ingång står kyrkogårdens äldsta gravvård; ett grovt format stenkors med förkortad inskription och året 1592. Det ska finnas ett till sådant kors med året 1587. På en akvarell av Okome kyrka från mitten av 1800-talet syns ett sådant kors men på en annan plats, sydost om kyrkan i dagens kvarter 3.

Prosten Widberg berättar i sin nedteckning om ombyggnaden av kyrkan 1816 att 11 större och mindre likkistor grävdes upp under altaret. En av dessa ska ha varit från 1670-talet. Kistorna flyttades till en ny gravplats nordost om kyrkan. Prosten Johan Lindman var en av dessa och hans fick en ny viloplats i Bössgårds "Ättehafve", dvs grav för människor som var från Börsgård. Idag markeras hans grav med en relativt ny sten placerad i kvarter 2 norr om kyrkan. Idag står flera ålderdomliga gravvårdar, vilka berättar om kyrkogårdens långa historia, ihopsamlade i kyrkogårdens nordöstra hörn, i kvarter 1, där de placerades någon gång efter 1960-talet.

Kyrkan och kyrkogården finns inritade på kartor sedan andra hälften av 1700-talet. Vid geometrisk avmätning av Lynga 1-3 upprättad 1770, är kyrkan och byn inritad men mer som symboler för kyrka och hus, utan detaljer eller gränser. Storskifteskartan från 1789 visar kyrkan och kyrkogård, med en tydlig inramning, troligen muromgärdad. Det var redan då en stor kyrkogård med stora likheter med dagens äldre kvarter runt kyrkan. Hörnet mot nordväst tycks till exempel alltid ha varit rundat mot väggkorsningen. Några små markeringar kan tyda på att det fanns en entré i det nordöstra hörnet samt en ungefär på mitten mot väster.

På en teckning av kyrkan från mitten av 1800-talet syns även kallmurade stenmurar och en stiglucka väster om kyrkan. Kyrkogården är gräsbeväxt med utspridda små stående gravvårdar i sten. Det är möjligt att det också finns små gräskullar framför gravvårdarna vilket också syns på andra avbildningar av kyrkor och kyrkogårdar i trakten. Det fanns en del träd på kyrkogården, men de tycks inte utgöra någon regelrätt trädkrans.

På ett äldre foto från innan 1890, när den gamla

kyrkan ännu fanns kvar, syns det nordvästra hörnet av kyrkogården omgivet av en ganska hög kallmurad mur av fältsten. Innanför muren finns stora lummiga träd. Förbi kyrkogården gick ganska smala grusvägar.

När den nya kyrkan byggdes

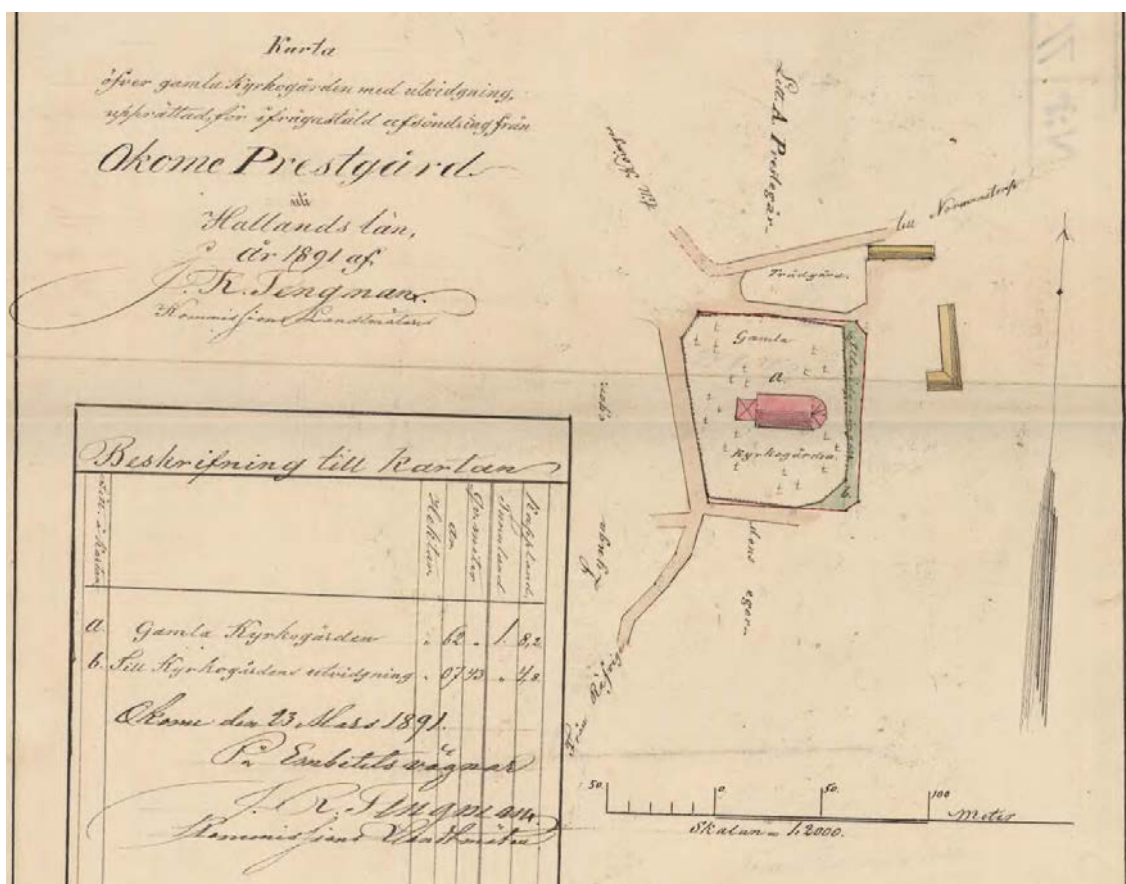
I samband med att den nya kyrkan byggdes 1891 utvidgades kyrkogården något mot öster för att skapa en mer kvadratisk plan. Kyrkobyggnadskommittén tyckte att man borde använda de "vanprydande" kyrkogårdsmurarna till byggandet av grunden till den nya kyrkan vilket skulle kunna tyda på att murarna gjordes om vid denna tid. Troligen flyttades i alla fall den östra muren.

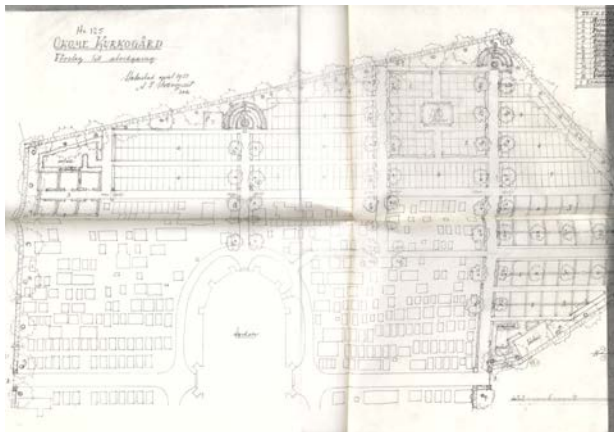
Idag finns främst gravvårdar från 1890 och fram till nutid. Det finns enstaka äldre gravvårdar ute i kvarteren, men de flesta äldre har hittats senare och samlats ihop i kyrkogårdens nordöstra hörn, vid ekonomibyggnaden. Detta kan tyda på att kyrkogården påverkades vid kyrkobyggandet och att många äldre gravvårdar togs bort.

Karta över gamla kyrkogårdens utvidgning 1891 på mark avstyckad från Okome Prästgård. Karta: J. T. Tengman 1891, Lantmäteriets Historiska kartor.

Den grusade landsvägen passerade förbi de kallmurade murarna runt Okome kyrka. Fotot är taget innan den gamla kyrkan revs och den nya byggdes 1890-1891. Foto: Anna Dahlberg, Hallands Konstmuseum.

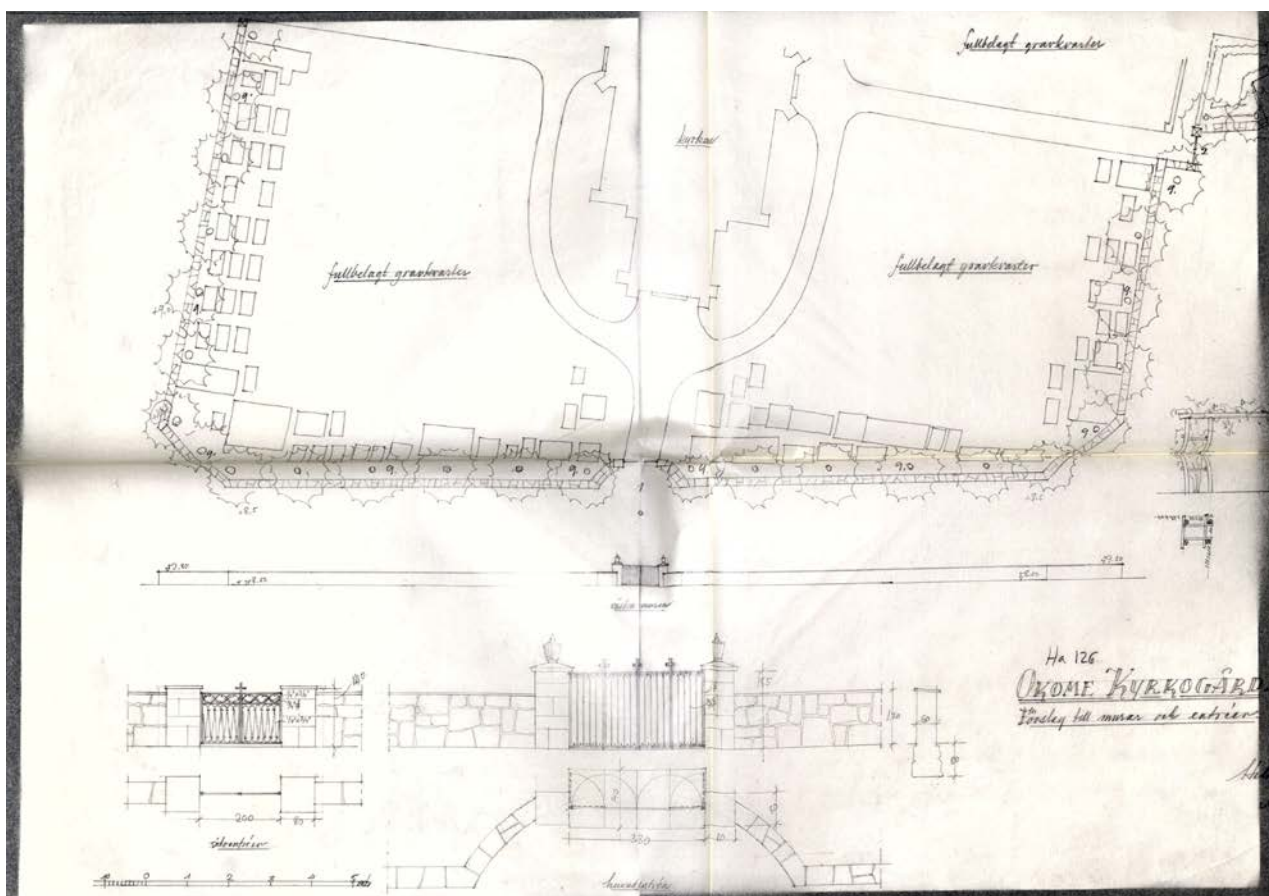
Förslag till utvidgning av Okome kyrkogård, 1951 (eller 1957), Förslaget genomfördes inte. SAR Fredrik Wetterqvist. ATA.

SAR Fredrik Wetterqvist ritade även murar och grindpartier med smidesgrindar till Okome kyrkogård 1951 (eller 1957) vilka genomfördes och finns kvar än idag. ATA.

Nya murar

1951 (eller 1957) upprättade av arkitekt A. F. Wetterqvist ritningar för utvidgning av kyrkogården mot öster och söder. I det nordöstra hörnet, där ekonomibyggnaden ligger idag, samt i dagens kvarter 5 och 6 skulle anordnas större familjegravar inramade av häckar. Det som idag är kvarter 7-9 skulle till stora delar utgöras av "allmänna" gravar, vanliga lika stora gravar som lades ut i raka rader. Här ritades också in ett särskilt kvarter för barngravar. Gångar skulle kantas av trädalléer och en trädkrans av lind skulle planteras. Som en effektiv avslutning av gången från koret rakt österut ritades en vattenfontän in. Nära den södra grinden placerades ett bårhus. Dessa utvidgningar genomfördes dock inte vid denna tid.

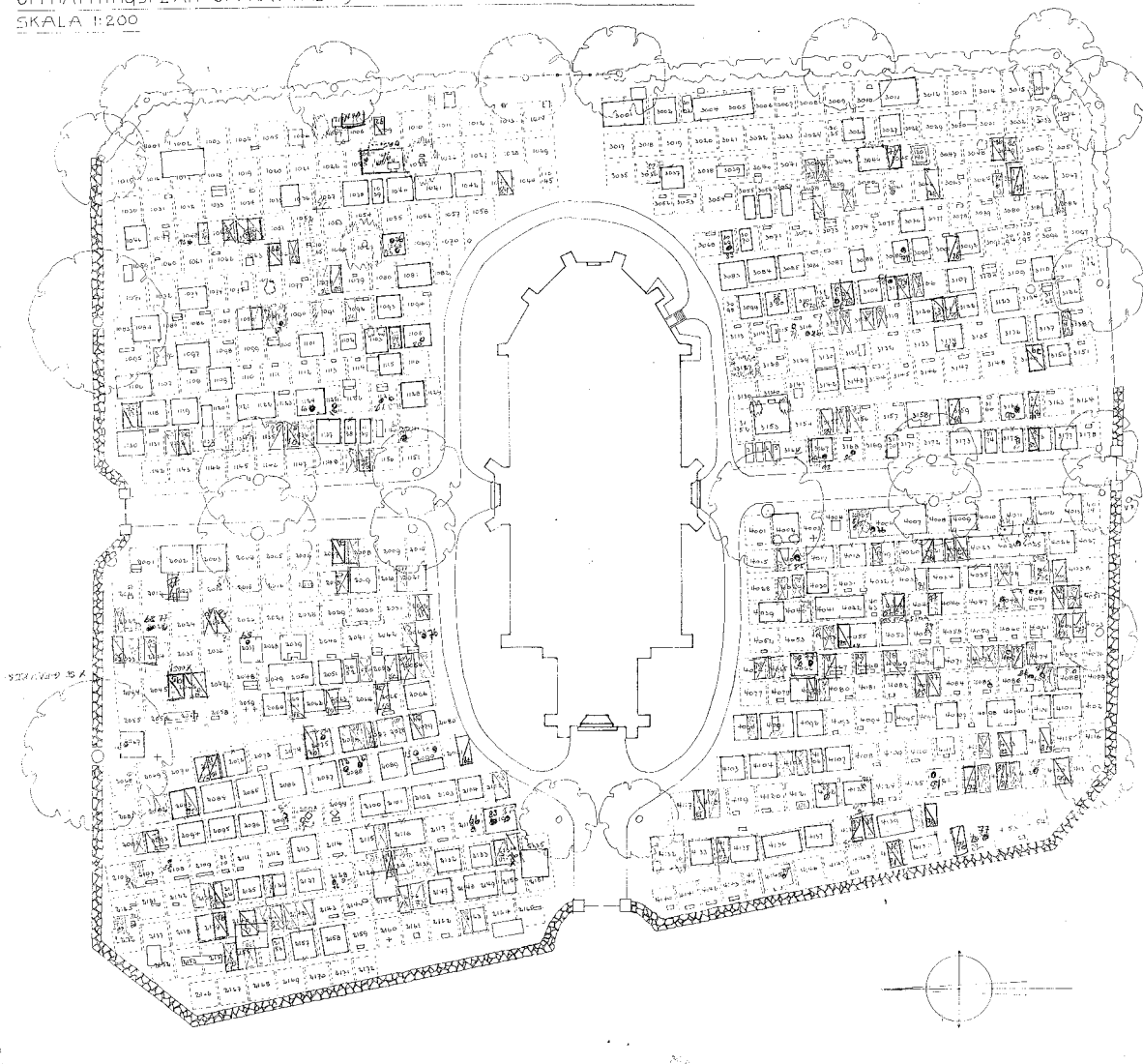
Wetterqvist ritade även murarna som skulle omge kyrkogården mot söder, väster och norr med tillhörande grindar och grindpartier. Murarna skulle göras låga och breda, av naturstenar murade med bruk avtäckta med stenplattor. Dubbelgrindarna i smide skulle sättas mellan breda bastanta grindpelare. I väster och norr drogs muren in i en rundning där grinden placerades.

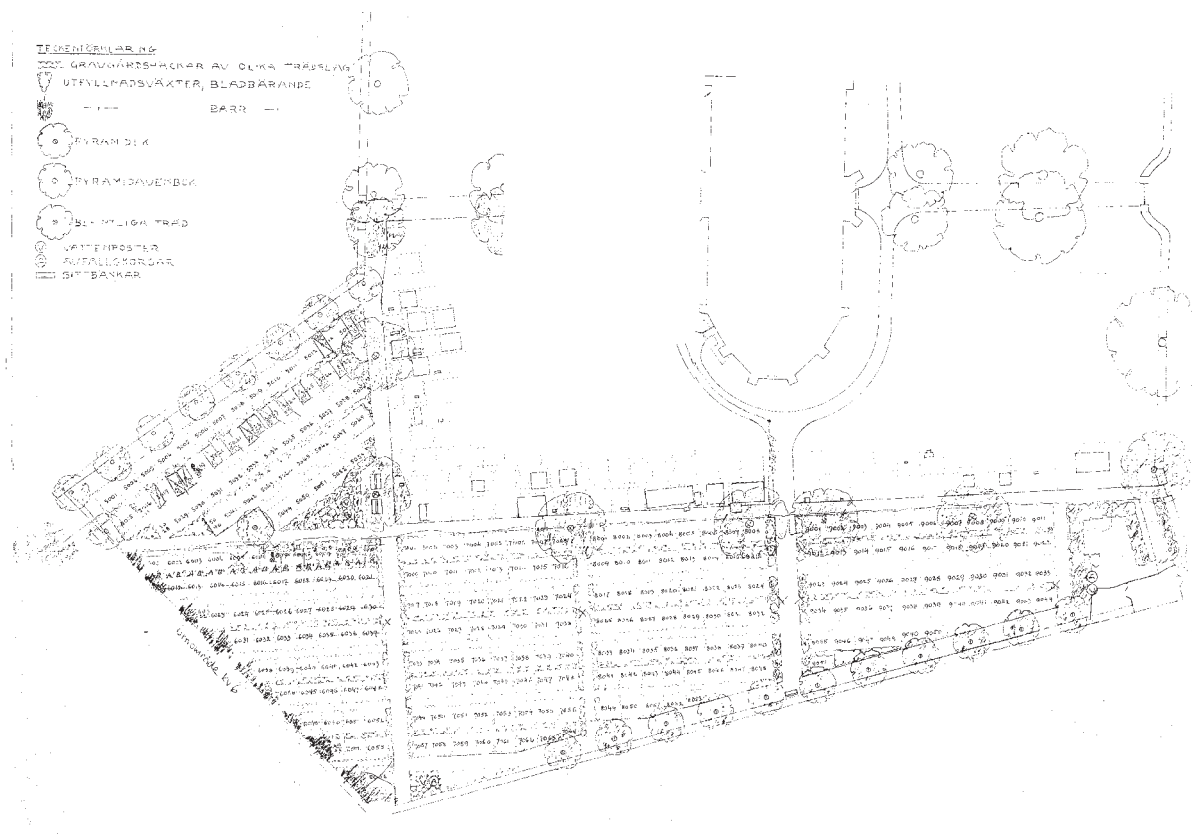
OKOME KYRKOGRÅRD

UPPMÄTNINGSPLAN UPPRÄTTAD 1966 AV AXEL L. ERICSSON, HALMSTAD.

SKALA 1:200

Uppmätningsskizzen upprättad av Axel L. Ericsson 1966. Falkenbergs pastorat.

Förslag till utvidgning av Okome kyrkogård, 1969, Axel L. Ericson, Halmstad. ATA.

Utvidgningen 1981

Utvidgningen mot öster och söder ska dock inte ha genomförts förrän 1981. Nya ritningar för detta hade upprättats av Axel Ericsson redan 1969. Ericsson gjorde en enklare plan än Wetterqvist med enkla hela gräs-kvarter. En trädkrans av pyramidavenbok ritades in längs den nya östra muren och pyramidek längs den sydvästra sidan.

Axel Ericsson gjorde även en uppmätning av de befintliga äldre kvarteren 1966. Kyrkogården såg i stort sett ut som idag, men med betydligt fler ramgravar. Idag återstår bara en bråkdel av de som fanns 1966.

Någon gång efter 1966 har gamla ålderdomliga gravvårdar samlats ihop och placerats tillsammans i kyrkogårdens nordöstra hörn, i kvarter 1. De har dels ställts upp fritt i rader, dels utmed kyrkogårdsmuren. Dessa har hittats på olika ställen på kyrkogården, t ex vid grävning på kyrkogården. Intill denna plats, byggdes en ekonomibyggnad 1991.

Ekonomibyggnaden uppfördes 1991.

I det nordöstra hörnet i kvarter 1 finns en stor samling av ålderdomliga gravvårdar och fragment av gravvårdar. De är uppställda längs muren och i en liten grupp framför ekonomibyggnaden.

Arkeologi

Det finns många fornlämningar i området runt kyrkogården och kyrkbyn, både på höjderna och de uppodlade slätterna. På Restarebojär sydost om kyrkogården finns en hög (Raä Okome 6:1). På Tjurabergs sydvästra sluttning ovanför prästgården finns rösen ochstensättningar (Okome 25:1-3). På Björkekullen väster om kyrkogården finns också flera fornlämningar såsom ett gravfält upp på toppen med rösen ochstensättningar (Okome 7:1). Även runt kullens fot finns flerastensättningar.

På den stora öppna jordbruksmarken nordväst om kyrkogården, ned mot Högvadsån, finns en stor hög (Okome 32:1) och en boplatzlämning (Okome 67:1).

På skolan ska det finnas en fyndsamling av olika yxor, knivar, föremål och fragment av flinta och keramik m.m.

En av gravhögarna på åkrarna runt om Okome kyrkby, i bakgrunden, på andra sidan Högvadsåns dal skymtar Köinge kyrktorn.

Okome kyrka och kyrkogård ligger mitt i samhället vid en korsning mellan Ätraforsvägen och Gällaredsvägen.

BESKRIVNING AV DAGENS KYRKOGÅRD

Placering och omgivningar

Okome kyrkby ligger i Falkenbergs inland i området som räknas till Ätrradalen, några kilometer norr om Ätraforsdammen och något öster om Högvadsån som är ett av Ätrans större biflöden. Kyrkbyn ligger där flera vägar strålar samman. Från söder kommer Ätraforsvägen från Ätrafors och Askome och passerar förbi kyrkogårdens västra sida. Vägen mot nordväst delar sig en bit norrut dels mot Köinge, dels mot väg 154. Längs kyrkogårdens norra sida går en väg österut mot Gällared. Landsvägarna leder förbi intill kyrkogårdens västra och norra sida.

Kyrkogården ligger centralt i byn på en flack höjdplatå, omgiven av bebyggelse. Precis norr om kyrkogården, på andra sidan Gällaredsvägen, ligger prästgården och därbortom skolan. Precis öster om kyrkogården ligger den gamla arrendatorsbostaden med tillhörande ekonomibyggnader i öster. I övrigt omges kyrkogården av jordbruksgårdar och villor från 1900-talet.

Intill kyrkogårdens sydöstra sida reser sig det lövskogsklädda Restarebojär och på andra sidan vägen i sydväst ligger den lummiga Björkekullen. Landskapet öppnar sig mot nordost och söder med öppet jordbrukslandskap. I södra utkanten av Okome ligger en träindustri, ett hyvleri i Deromekoncernen.

Precis söder och norr om kyrkogården ligger kyrkogårdens parkeringsplatser.

Öster om kyrkogården ligger en gård som förr var arrendatorsboställe till prästgården.

Okome ligger i den böljande uppodlade Ätradalen. Okome kyrktorn sticker upp som ett landmärke sett från Köinge på andra sidan dalen.

Söder om kyrkogården ligger villor längs Gällsåsvägen.

Väster om kyrkogården, på andra sidan Ätraforsvägen, ligger lantgårdar med omgivande betesmarker.

Grinden från norr mellan kraftiga murade grindstolpar krönta av lyktor.

Den vällagda muren har ett rundat hörn mot landsvägskorsningen i nordväst.

Omgärdning och entréer

Kyrkogården inramas av en mur mot landsvägarna i väster och norr samt delvis mot söder. Muren är bred och låg, murad med runda naturstenar lagda i bruk, avtäckta med stenplattor. Den har rundade och avfasade hörn mot landsvägarna. Mot vägkorsningen mot Gällared finns även ett extra stängsel vid vägen som skydd för muren.

Mitt på varje mursträcka finns smidesgrindar mellan breda låga stenstolpar krönta av gatlyktor av äldre modell. I väster och norr gör muren en elegant inbuktning mot kyrkogården där pargrindar i smide är placerade. Grindarna har något olika utförande. Den södra och norra har breda murade grindstolpar, i samma utförande som muren, med runda naturstenar med breda murfogar. De är krönta av stora kvadratiska stenskivor med gammaldags gatlyktor ovanpå. Smidesgrindarna har ett mönster av elipser och stora droppar och ett kors bildas i ovankanten när båda grindarna är stängda. Den västra grinden har högre, smalare grindstolpar, krönta av lyktorna med ett mer dekorerat och detaljerat utförande. Smidesgrind har dock fått ett enklare uttryck.

Innanför muren finns rester av en trädkrans med höga äldre träd av lind och lönn. Det finns även rader av träd utanför den västra muren, vilka upplevs som del av trädkransen.

Mot öster avgränsas kyrkogården av ett trästaket och en trädkrans, troligen av pyramidavenbok. De södra kvarteren avgränsas av en oxelhäck mot vägen. Mot den lövskogklädda Restarebobjär i sydost växer en högre dunge av granar och en hög häck av enar. Det finns en öppning i inhägnaden vid ekonomibyggnaden i nordost, som bildar en infartsväg till kyrkogården.

Den västra grinden ovan och den södra grinden nedan.

Den yngsta delen av kyrkogården kantas av en häck mot parkeringsplatsen vid Gällsåsvägen i söder.

Mot öster kantas kyrkogården av ett lågt trästaket och en rad av pyramidavenbok.

Gången från väster är belagd med sjöstensplattor.

Gången mot norr är höjd likt en ramp fram till den norra ingången till kyrkan. Gången är här troligen varit allékantad.

Kvarteren i öster är kantade av grusgångar i en korsplan.

Planform och gångvägssystem

Kyrkogården består av två tydliga årsringar med olika typer av planer.

Den äldsta delen ligger runt kyrkan. Den är nästan kvadratisk men hörnen mot landsvägarna i sydväst och nordost är avfasade, troligen för bättre sikt i korsningar. Denna del är indelad i en korsplan av grusade gångar i fyra i det närmaste jämnstora kvarter. Gången från västgrinden fram till kyrkans torn är hårdgjord med sjöstensplattor liksom ett fält vid den norra ingång till kyrkan. Den norra infarten är höjd i senare tid så att den bildar en lång ramp fram till norra ingången.

Kyrkogården utvidgades 1981 mot öster med ett långsmalt rektangulärt område. Det är indelat i tre delar. Den norra delen är en öppen grusad yta med ekonomibyggnaden med omgivande parkering, upplag och andra funktioner för skötseln av kyrkogården. I övrigt är denna del indelad av grusade gångar i två plana grästäckta ytor som tillsammans utgör tre kvarter. Gångarna är fortsättningar på gångar från den äldre delen.

I söder ett triangulärt område som också utvidgades 1981. Denna yta är i sin tur indelat i två triangulära kvarter av en grusad mittgång som är en fortsättning på en gång från den äldre delen.

Gravarna på kyrkogården står i tämligen raka rader i mer eller mindre nordsydlig riktning. Gravvårdarna är vända mot öster i de äldre kvarteren. I kvarter 5 och 6 i söder åtskiljs raderna av rygghäckar och gravarna är vända med ryggen mot närmaste häck. I kvarter 5 är raderna dessutom diagonalt ställda i nordväst-sydöstlig riktning.

Vegetation

Kyrkogården har som helhet en grön och lummig karaktär genom de äldre höga träden, även om trädkransen inte är fullständig och intakt. Innanför muren finns rester av en trädkrans med höga äldre lindar och lönnar. Träden står både utanför och innanför muren och på norra sidan är ett träd inmurat i muren. Det intilliggande skogklädda berget i sydost bidrar också till en lummig inramning. Längs den östra sidan finns en något yngre intakt trädrad av pyramidavenbok. Höga granar och enar i kvarter 6 kan också ses som en del av en trädkrans.

Gångarna i den äldre delen har troligen varit allékantade. Kvar av dessa alléer finns två höga lindar och en hamlad kastanj längs den södra gången och en lind längs den norra gången. Den norra gången har också kompletterats med två senare planterade hängbjörkar liksom den västra gången.

Det finns ett fåtal gröna inslag ute i de äldre kvarteren. De utgörs av smyckningar av enskilda gravar som växt sig stora och blivit en del av kvarterens karaktär. I kvarter 1 finns några storväxta buxbombsbuskar liksom två längs den östra sidan av kvarter 3. I kvarter 4 finns en rhododendron.

De yngre kvarteren i öster och söder har en rikligare och mer planerad grönska vilket är karakteristiskt för kyrkogårdsplanering under 1900-talet. I kvarter 7-9 delas kvarteren av på mitten av låga klippta häckar såsom Ölandstok. Även i kvarter 5 och 6 delas raderna in av rygghäckar. Kvarter 6 är avsett för urngravar varför gravarna är tätare placerade liksom rygghäckarna. I kvarter 5 finns en äldre lönn omgiven av enkla träbänkar i det nordöstra hörnet. Längs gången mellan kvarter 5 och 6 finns två ekar och i den södra änden av kvarter 5 finns en perennplantering. Mot p-platsen växer en klippt oxelhäck. Vid serviceplatsen mellan kvarter 6 och 7 finns en perennplantering.

Perennplantering och hög häck i den yngre delen. Längs gången finns några höga träd från den äldre trädkransen och i bakgrunden en yngre trädkrans av avenbok.

Mittenbilden till höger: Den yngre delen i söder är kantad av en klippt häck och gravraderna är indelade av låga rygghäckar.

Nedan till höger: Kvarter 6 har en trädridå av höga granar mot öster och delas in av rygghäckar. I förgrunden syns den låga häcken i kvarter 7.

Ekonomibyggnaden.

Belysning finns bland annat genom lyktor på grindstolparna.

Serviceplats vid källartrappan på kyrkans södra sida.

Ekonomibyggnaden

Ekonomibyggnaden i nordöstra hörnet är en liten byggnad, typisk för byggnation vid kyrkor och kyrkogårdar under 1980-1990-talen. Utformningen anspelar på en äldre byggnadstradition. Fasaden är klädd med röd stående träpanel, snickerierna är vitmålade och sadeltaket är täckt med mörka betongpannor.

Övrigt

Kyrkogården lysas upp av gatlyktor i gammaldags stil. Varje grindstolpe är krönt av en liten sådan lykta. Det finns även stolpar längs de flesta gångarna.

Serviceplatserna är nyligen upprustade och iordningställda. De ramas in av trästaket och marken är belagd med hyvlade ljusa stenplattor. En serviceplats finns i kvarter 1 nära ekonomibyggnaden, en i kvarter 5 och en vid grandungen mellan kvarter 6 och 7. Det finns även en vid kyrkobyggnadens södra sida i anslutning till trappan ned till källaren.

Serviceplats i kvarter 1.

Gravkvarterens karaktär

Kvarter 1 -4

Dessa kvarter fick sin nuvarande form i samband med att den nya kyrkan byggdes kring 1890. De hör dock till stora delar till den ursprungliga medeltida kyrkogården. De har en tydlig och symmetrisk planform där den nästan kvadratiske kyrkogården delas in i en korsplan av grusade gångar i fyra i det närmaste jämnstora kvarter. Kvarteren har en tydlig indelning och är lättöverskådliga, även om de är stora. Hörnen mot landsvägarna i sydväst och nordost är dock avfasade, troligen för bättre sikt i korsningar. Kvarteren avgränsas av den omgivande muren mot öster, väster och norr och i övrigt av gångar. Gången från västgrinden mellan kvarter 2 och 4 är hårdgjord med sjöstensplattor liksom ett fält vid den norra ingång till kyrkan. Den norra gången mellan kvarter 1 och 2 är höjd i senare tid så att den bildar en lång ramp fram till norra ingången.

Innanför och delvis även utanför muren finns rester av en trädkrans främst av lind och lönn och det finns även träd längs de större gångarna mellan kvarteren i form av lind, kastanj och något yngre hängbjörkar.

I kvarter 1 finns en stor blandning av gravvårdar från olika tider, en del med bevarad stenram.

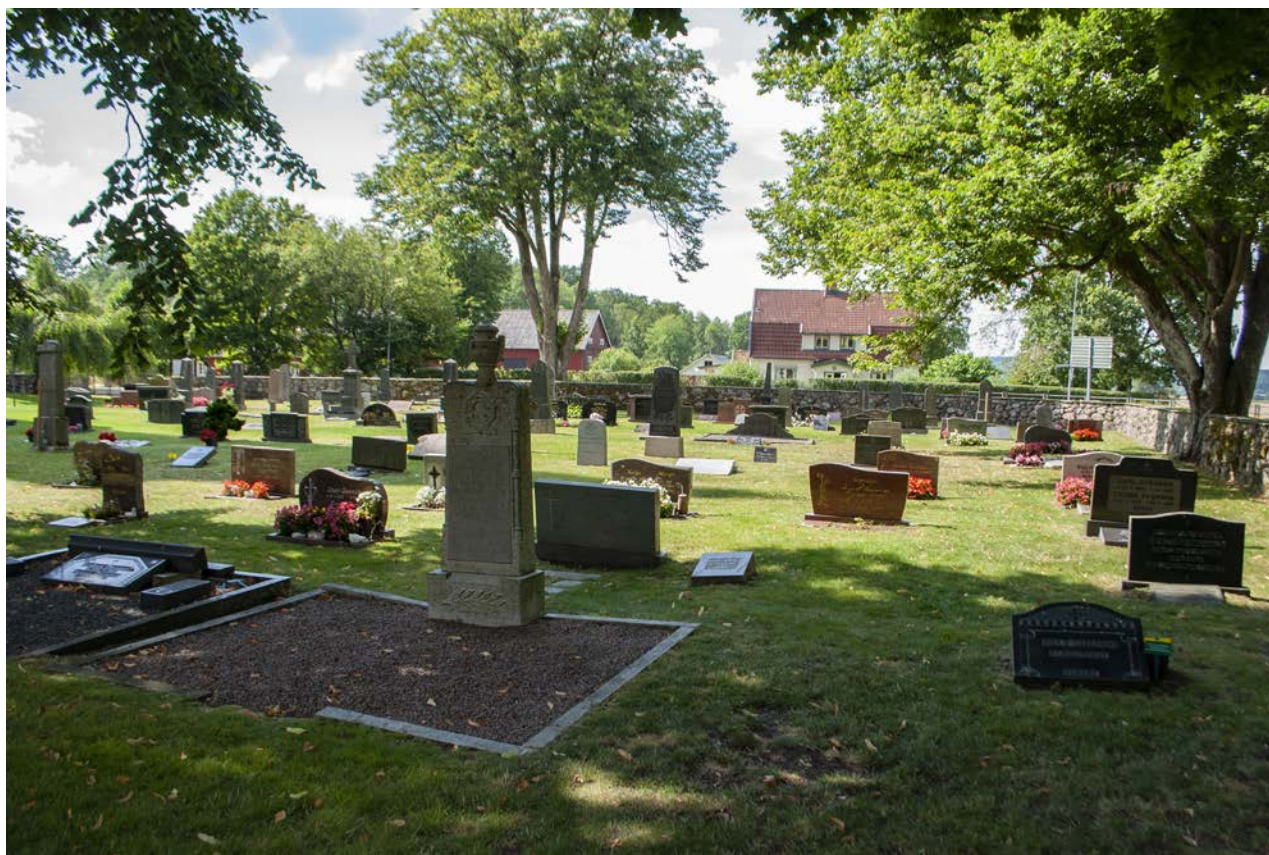

I det nordöstra hörnet av kvarter 1 har en samling av äldre gravvårdar placerats.

I kvarter 1 och 3 står gravvårdarna vända mot väster och i kvarter 2 och 4 mot öster. De står i tämligen raka rader i mer eller mindre nordsydlig riktning. Eftersom dessa kvarter varit i bruk från medeltid fram till 1981 finns här en stor blandning av gravvårdar från olika tider, i olika storlek och utförande. Detta ger kvarteren ett visst ålderdomligt uttryck. De flesta gravvårdarna är dock från andra hälften av 1800-talet fram till sent 1900-tal. De äldsta gravvårdarna finns ihopsamlade och placerade i det nordöstra hörnet i kvarter 1. Det finns även enstaka ålderdomliga gravvårdar ute i kvarteren där den äldsta är ett litet stenkors i kvarter 4 från 1592. De stora höga smalstenarna, obeliskerna och bautastenarna som finns i alla kvarter är mycket karaktärsskapande. Dessa står dock blandade med låga, stående gravstenar i tidstypiska former från 1930-talet och framåt. Ett fåtal har kvar sin stenram och i kvarter 4 finns en grav inhägnad av ett smidesstaket.

I kvarter 2 finns många lägre gravvårdar från 1900-talet blandat med högre stora gravvårdar från sent 1800- och 1900-tal.

Kvarter 3 sett från sydväst med alla gravvårdar vända mot väster till skillnad från kvarter 1, 2 och 4 där de står vända mot öster.

Kvarter 3 sett från norr med raka rader i nord-sydlig riktning.

Kvarter 4 med liknande karaktär som kvarter 1-3.

I kvarter 5 står raka rader av liknande stenar längs rygghäckar.

Enkla bänkar runt en gammal lönn i kvarter 5.
Nedan: Kvarter 5 sett från sydväst.

Kvarter 5

Kvarter 5 anlades 1981. Det är triangulärt kvarter inramat av en klippt oxelhäck mot parkeringen i sydväst. I övrigt avgränsas det av grusade gångar. I den södra spetsen finns en perennplantering och i den norra änden finns en äldre lönn omgiven av träbänkar.

Gravvårdarna står i raka rader längs rygghäckar, diagonalt ställda mot övriga rader på kyrkogården. Kvarteret är ännu inte fullbelagt. Gravvårdarna hör till det sena 1900-talets enhetliga stående låga gravvårdar men även en del från 2000-talet. Ju längre fram i tiden desto mer förekommer individuella former och dekorer, dock inom en enhetlig storlek. I den västligaste raden är gravvårdarna liggande.

Kvarter 6

Kvarter 6 anlades 1981. Det är triangulärt kvarter inramat en hög häck av enar och en dunge av höga granar mot det skogklädda berget i sydost. I övrigt avgränsas det av grusade gångar.

Kvarteret är avsatt för urngravar varför gravplatserna är mindre och ligger tätare. Kvarteret delas in av tätt placerade rygghäckar i nordsydlig riktning. De västligaste raderna är i det närmaste fullbelagda med liggande gravvårdar i sten från 1980-2000-tal medan de östligaste ännu är tomma.

Kvarter 7-9

Dessa kvarter anlades 1981. De utgörs av två rektangulära gräsytor avdelade på mitten av låga klippta häckar. Kvarter 7 och 8 ligger på samma gräsyta utan någon tydlig gräns. Kvarteren avgränsas i övrigt av grusade gångar och ett trästaket och trädkrans av pyramidenbok i öster. I den södra änden finns en serviceplats inramad av ett trästaket.

Dessa kvarter är ännu inte tagna i bruk varför det inte finns några gravar här.

Kvarter 6 delas in av rygghäckar.

Närmast mittgången finns två rader med liggande gravstenar i kvarter 6.

I kvarter 7 finns ännu inga gravar.

Kvarter 8.

Kvarter 9.

Vid den avskärmande trädridån mot sydost i kvarter 6 står en bänk.

En av de äldsta gravvårdarna som står ute på kyrkogården är från 1834. (2120)

Denna gravvård över Håkan Nilsson 1779-1844 är troligen tillverkad av Klocke-Per. (4060)

Gravvårdar på Okome kyrkogård

Ålder

Det finns relativt många äldre gravvårdar på Okome kyrkogård. Den äldsta gravvården, vilken kan vara en av de äldsta i hela Halland, är ett litet stenkors från 1592 i kvarter 4. Troligen ändrades kyrkogården om en del och gravvårdar kan ha tagits bort i samband med att kyrkan byggdes 1891, för det finns bara enstaka äldre gravvårdar från tiden före 1890. I kvarter 2 finns även en gravvård från 1834 (2120) och en från 1844 (4060). Det finns även några äldre gravvårdar som inte går att tyda. Därefter finns enstaka gravstenar och järnkors från 1860-1880-tal utspridda i kvarter 2 och 4. Det finns även flera ålderdomliga gravvårdar ihopsamlade i en grupp i det nordöstra hörnet av kvarter 1, och längs mittgången i kvarter 3 finns även ålderdomliga gravhållar över präster från 1700-tal till tidigt 1800-tal. Gravvårdar från 1890-talet finns bland annat i den östra delen av kvarter 1 och utspridda över hela kvarter 2 samt enstaka i kvarter 3 och 4. Det finns inga tydliga årsringar i de äldre kvarteren, 1-4, vilka karakteriseras av en stor blandning av gravvårdar från 1890-talet fram till nutid. Kvarter 1 domineras dock av gravvårdar från 1900-1920-talen.

Gravvårdsformer

De höga gravstenarna i olika former från sent 1800- till omkring 1930 är de som främst ger de äldre kvarteren deras karaktär. Den höga smalstenen i olika varianter är väl representerad och det finns även en del höga stenkors såsom det över Hemmansegaren Andreas och Anna Eleonora Christoffersson från tidigt 1900-tal (2100). Det finns även en avbruten kolonn (2160) och någon obelisk. Dock finns inte den annars så vanliga stora bautastenen representerad på Okome kyrkogård.

Under större delen av 1900-talet hade de flesta gravvårdarna stenramar. På Okome kyrkogård finns bara enstaka ramgravar kvar i kvarter 1-4. Det finns ett fåtal gravplatser med annan typ av inramning. Prosten Johan Carlssons familjegrav, där även Kommuner Theodor Carlsson 1856-1929 är begravd ramas in av ett stenstaket (3153). Stenpelare sammanlänkade av järnkättingar ramar in gravvården över Bengt Aron Persson 1854-1908 hans maka Beata Christina 1852-1917 (3083). Okomes enda smidestaket finns på graven över hemmansägaren A. J. Casperson och hans hustru Anna Lovisa (4132).

Även mindre och enklare gravar hade ofta stenram, som här över den unge Gottfrid Karlén 1883-1907 (1059).

En av de största familjegravarna som ännu är sammanbunden av en stenram; Lantbrukaren Johan Magnusson 1861-1936 hustrun Hilda Kristina Magnusson 1852-1921. I mitten står ett äldre kors över Erik Gustav Larsson död 1885 och hustrun Anna Johanna död 1901. Under den norra vilar Syskonen Johansson Ida 1845-1903 Gustaf 1889-1905 Johanna 1890-1966 Karl 1892-1975 Ludvig 1898-1985. Under gruset i ramens nordvästra hörn finns dessutom en ännu äldre gravhäll. (4005-4007)

En av få gravplatser med bevarad stenram; här över Hemmansegaren Nils Nilsson 1826-1903 och hustrun Anna Kristina 1850-1918 (1040).

Ståtlig prästgrav med två höga stenkors inramade av ett staket av sten. (3153)

Okomes enda smidestaket finns på graven över hemmansägaren A. J. Caspersen 1841-1932 och hans hustru Anna Lovisa Andersdotter 1839-1895 (4132).

Typisk barngrav från tidigt 1900-tal. Gunnar Herbert blev bara 4 månader. (1079)

Barngrav med planteringsram av sten från 1950-talet. Vår lille Roland 1945-1953. (1140)

Typisk gravvård från årtionden efter 1950, här över Anna Sofia Bengtsson 1879-1959 Marthe Alderman 1905-1983 Brita Bengtsson 1911-1998. (3068)

Äldre barngravar har ett socialhistoriskt värde som berättar om hårdare livsvillkor där många barn och unga dog. Barnen fick ofta små enkla gravvårdar, ofta placerade liggande som exempelvis stenen över Gunnar Herbert som föddes och dog 1916 (1079), men även stående som Vår lille Roland 1945-1953 (1140).

Det är också viktigt att bevara gravar från olika tider i olika stilar även om de inte är väldigt gamla eller iögonfallande. Även sentida gravar kan vara av kulturhistoriskt värde. Några gravvårdar har exempelvis valts i kvarter 5 och 6 för att markera när kvarteren togs i bruk. Sen finns det intressanta titlar eller personer med lokalhistoriskt värde. Ett exempel är den typiska gravstenen från efterkrigstiden över Anna Sofia Bengtsson 1879-1959 Marthe Alderman 1905-1983 Brita Bengtsson 1911-1998. Marthe är en lokalhistoriskt intressant person då hon arbetade som sjuksköterska i USA och i fält under kriget. (3068)

Gravvårdar från 1920-40-tal i Art deco stil utmärks av konstnärlighet och hantverksskicklighet i att slipa fram elegant dekor eller påkostade, sammansatta av olika delar som kolonner, sidostenar och överstycken, ibland i olika stenarter. Exempel på detta är gravvårdarna över Hemmansägaren Johan Alfred och Amanda Svensson från 1940-talet (2112).

Nästan alla gravvårdar är tillverkade i sten. Det finns ytterst få gravvårdar i järn kvar på Okome kyrkogård. Det finns bara tre gjutjärnskors samt ett smideskors vid kyrkans södra långsida.

Unika gravvårdar

På Okome kyrkogård finns några gravvårdar som är unika. Det lilla stenkorset från 1592 är en av dem. Intill det lilla korset finns en kyrkogårdens högsta gravvård (4002); en obelisk som i sig inte är unik och som inte

Ståtlig gravvård i art deco i olika stenarter med inslag av koppar, över Hemmansägaren Johan Alfred Svensson 1867-1956 och hustrun Amanda 1870-1944 (2112).

Två av tre gjutjärnskors som står ute på Okome kyrkogård; över Åboen Carl Magnus Larsson 1818-1876 och Anna Johanna Svensdotter 1821-1871 (2059),

ens är en gravvård utan en minnessten med inskriptionen; ”Per Svensson 1800-1881 Kyrkans, skolans och armodets välgörare, Til tacksam hågkomst reste socknen stenen (två olika datum på olika sidor av fundamentet; 19/6 1871 och 28/2 1894). Genom denna inskription, placering och obeliskens monumentalitet har den en unicitet. Per Svenssons riktiga grav finns i kvarter 3, 3007, med en mer oansenlig gravsten som just nu är nedlagd så att texten inte går att läsa.

De ålderdomliga gravvårdarna och fragment av gravvårdar vilka samlats i det nordöstra hörnet av kyrkogårdens är unika. Dessa har hittats på olika ställen vid grävning på kyrkogården. Några av de äldre gravvårdarna ute i kvarter 2 och 4 har en karakteristisk form. Liknande gravvårdar finns även på andra kyrkogårdar i trakten bland annat i Gällared, Krogsered och Gunnarp. De är gjorda av en Okomebo, Per Arvidsson i Näraby, även kallad Klocke-Per. Hans egen gravvård är dock av en typsten som finns rikligt representerat på flera kyrkogårdar (2073) men rest över en historiskt intressant person, Hemmansägaren Per Arvidsson 1827-1911 hans maka Anna Severina Johansson 1834-1906.

Klocke-Pers typiska gravstenar är även några av de äldsta på kyrkogården; Håkan Nilsson 1779-1844 (4060), Nils Jacob Håkansson 1816-1866 (4061), Anna Maria Mårtensdotter 1858-1861 (4043).

En av de äldsta gravvårdarna som står ute på kyrkogårdarna i Halland; det lilla korset från 1592. (4001)

Minnesstenen över Per Svensson 1800-1881 "Kyrkans, skolans och armodets välgörare, Til tacksam hågkomst reste socknen stenen". (4004)

Gravvården över Anna Maria Mårtensdotter är troligen tillverkad av Klocke-Per. (4043)

Det finns även några ålderdomliga liggande gravhällar i kvarter 2, vid kyrkans södra vägg och i kvarter 3, längs mittgången ligger fyra gravhällar över präster. Prosten Anders Pettersson Widberg 1752 –1825 var en känd lokalt i Okome för sin (opublicerade) sockenbeskrivning. Han var även känd för som en stark förkunnare och predikant, omnämnd som en av tidens bästa predikanter i Göteborgs stift. Med sin ortodoxa inriktning blev han en av de som beredde vägen för Henrik Schartau. Vid sidan av sitt arbete som präst var Widgren verksam som tecknare och har tecknat av ett flertal kyrkor, vardagsföremål, fornminnen och stadsplaner. År 1790 gifte han sig med Helena Elisabeth Hegardt som är begravd under gravhällen intill Widgrens (3165). Under nästa gravhäll vilar IHS Magistern och kyrkoherden i Okome pastorat ...her Lars Dahlman 1686-1746. Den sista hällen är inte möjlig att tyda. Vid kyrkans södra vägg står ännu en unik ålderdomlig gravvård över en prost; K. C. Billingdahl Prost och kyrkoherde i Okome 1784-1848. Här finns även ett litet smideskors över Pastor Lars Aron Hansson 1825-1911.

Det finns även två gravvårdar på Okome kyrkogård där personerna som är begravda gör stenarna unika. Dessa i det närmaste världsberömda personerna är Albin Svensson 1897—1954, "Julles-Albin", (1002) och John F. Johansson 1903-1982, "John i Broarna" (5027) som sägs vara två av de byggarbetare som sitter på balken på det berömda fotot "Lunch atop a scyscraper". Fotot från 1932 togs på 69:e våningen i RGA byggnaden i Rockefeller center, New York. Albin och alla hans syskon utvandrade till Amerika från en gård i Välasjö som funnits i släkten sedan 1700-talet. Albin arbetade som snickare i New York, men återvände senare till Sverige.

John. F. Johansson kan också ha varit en av byggarbetarna på det berömda fotot från 1932 "Lunch atop a scyscraper". (5027)

Vid mittgången i kvarter 3 finns fyra ålderdomliga gravhällar, troligen från 1700-talet över präster och deras fruar. (3165).

Inskriptioner

Inskriptionerna på gravvårdarna utgörs vanligtvis av namn, födelse- och dödsdatum. Ofta finns även gårdsnamn och någon typ av titel med. Vanligaste titlarna är som oftast de med lantbruksanknytning såsom lantbrukaren och hemmansägaren.

Pastoratets präster begravdes på Okome kyrkogård, varför det finns flera gravvårdar med titlar anknytta till kyrkan. Ett exempel är ett högt grekiskt kors i sten rest över kyrkoherden i Okome pastorat P. E. Högberg 1836-1915 med inskriptionen; "Vården rest av pastoratsbor 1941" (3139). Intressant är även den sentida minnesstenen över Prosten Johan Lindman 1726-1795 vars grav flyttades ut från kyrkan när den utvidgades 1816 (2047). Här finns även gravvårdar över kyrkovaktmästare, klockaren och organisten.

Här finns få hantverkare vilket kan tyda på att det varit en bisyssla bredvid lantbruket. Det finns dock ett fåtal såsom vagnmakaren och snickaren. Mjölaren och kvarnägaren vittnar om betydelsefulla verksamheter liksom handlanden och köpman. Köpman Alfred Nordström 1861-1937 reste till USA som Johansson och återvände som Nordström. Han bekostade baldakinen över predikstolen i kyrkan. Hans påkostade och exklusiva gravvård är därför värdefull både för sin stil, bevarad stenram, titel och lokalhistoriska värde (4011).

Något senare titlar från tiden efter industrialiseringen är mejeristen, verkmästare, fabrikören, bygg-

Detta ovanliga och vackert dekorerade gjutjärnskors är rest över Klockaren och organisten J. Sjöstrand 1836-1873 (2160).

Köpman Alfred Nordström 1861-1937 hustrun Ingar 1868-1945 bekostade baldakinen över predikstolen (4011).

Tidstypisk gravvård med tillhörande stenram över Folkskolläraren och organisten Thor Tistling 1894-1950 Hilma Tistling 1898-1969. Även senare tillkomna gravvårdar är fint anpassade till helheten. (2021).

Fru Maria Ahl f. Krabbe 1830-1891 och Kronolänsman-
nen A.T. Ahl 1837-1897 fick varsin likadan gravsten
(2154, 2154 B).

mästaren och stationsmästaren. En del titlar är knutna till utbildning såsom folkskolläraren (2021) och läroverksadjunkt (3140).

Kvinnor nämns oftast som hustrun eller maken. Ett exempel är fru Maria Ahl f. Krabbe 1830-189 (2154, 2154 B). Det finns ytterst få kvinnliga yrkestitlar. Ett exempel är Husmor Ingegerd Magnell 1910-1987 (2011).

Titlar kan även berätta om familjeförhållanden såsom sonen, dottern, modern eller hemmasonen. Det var inte ovanligt att syskon levde tillsammans på familjegården hela livet och begravdes tillsammans. I kvarter 3 finns en rad med likadana gravvårdar, kanske över syskon (3092-3095). På Okome kyrkogård finns även flera gravvårdar över syskon som dog redan som barn. Ett exempel är den höga smalstenen över fyra syskon som dog efter bara något år under tidigt 1900-tal (4080).

På enstaka vårdar finns det längre inskriptioner. På graven över Lars Kaspersson 1829-1899 och hans maka Christina Beata 1837-1903 "Hvilen föräldrar fridfullt i grafvarna, jordelivets stormar ej nå eder mera." hög smalsten med dekorativ ovkant (1006). Det är inte helt ovanligt att det finns en inskription om vem som anordnade gravvården, till exempel för Organisten i Okome A. J. Kjellerstedt och hans maka Anna Charlotta "Vänner reste vården" (2161). Unik är inskriptionen över Adolfina B. Johansson 1858-1935 Barnens välgörare (3096).

Husmor på Helsjön (folkhögskola i Horred) Ingegerd Magnell 1910-1987 är en av få kvinnor vars yrke syns på gravvården. Hennes syskon, som vilar i samma grav, blev bara några år gamla; Carl Elov 1912 Evert 1913-1920 Greta 1918-1920 (2011).

Emma Andersson 1865-1934 Hemmasonen Anders Andersson 1878-1926. De flankerande buxbombsbuskarna har växt sig stora och ger idag karaktär åt kvarteret. (1103)

Adolfina B. Johansson, Barnens välgörare. (3096)

Syskonen Johansson vilar i samma grav, endast Einar 1909-1948 uppnådde vuxen ålder. Sara 1915-1920 Bengt 1921-1924 (3092-3095).

Gravvård över fyra små syskon som bara blev några år gamla: Carl Nilsson 1892-1901 Helfrid 1898-1901 Rudolf 1900-1901 Helfrid Maria 1902-1904 (4080).

Organisten i Okome A. J. Kjellerstedt 1845-1897 och hans maka Anna Charlotta 1843-1923 Vänner reste vården. Detta är den enda kolonnformade gravvården på kyrkogården. Den är isärplockad, nedlagd och beväxt med lavar. (2161)

Okome kyrkogård ramas in av vällagda och arkitektoniskt utformade murar och trädkrans.

Kvarter 6 i den yngre delen av kyrkogården.

Skador

Gravvårdarna är överlag i gott skick men det förekommer viss påväxt av alger, lavar och ibland även mossor på gravvårdarna framför allt i skuggigare lägen. Med tiden kan även smuts vara en påverkande faktor. Några av de äldsta gravvårdarna är vittrade och påväxt vilket gör dem svåra att läsa. De ålderdomliga liggande gravhällarna har också spruckit. Järnkorsen är något angripna av rost.

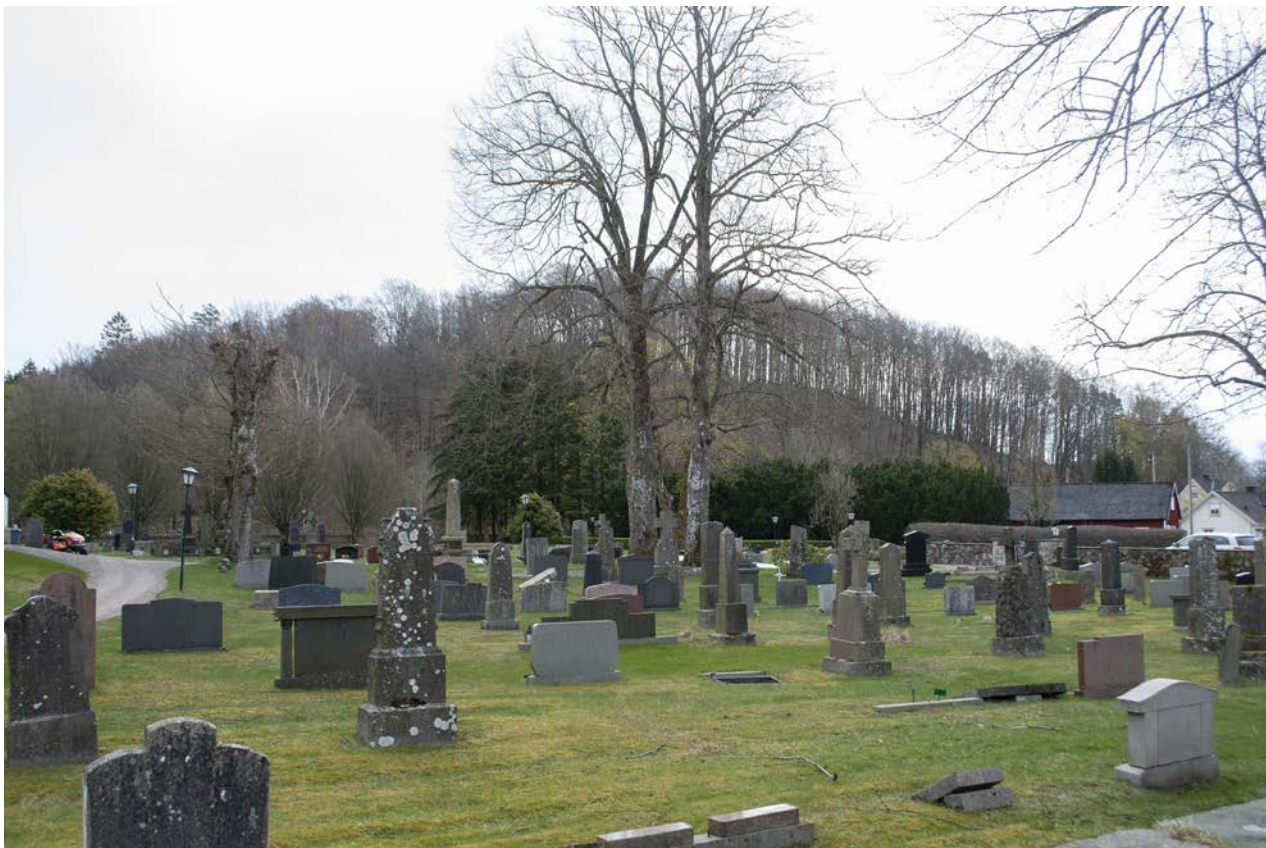
Det vanligaste problemet är dock att många vårdar är instabila. Några har lagts ned på grund av att de stått instabilt och behöver bättre förankring. De gravstenar som lagts ned med framsidan nedåt blir dessutom anonymiserade då de inte längre går att läsa. En del har förblivit stående men förankrats med träpåle och band, vilka ibland placerats så att de skymmer delar av texten.

SAMMANFATTANDE KARAKTERISTIK

Okomes kyrktorn är ett landmärke som syns vida omkring i den böljande dallandskapet. Kyrkan ligger centralt i samhället i mötet mellan två landsvägar, omgiven av både gårdar och villor. Kyrkogården ligger på ett plant område mellan skogklädda kullar.

Den äldre, centrala delen av kyrkogården ramas till stora delar in av en låg mur med omsorgsfullt utformade grindpartier och höga träd. De yngre delarna ligger något undanskymda i bakgrunden och ramas in av rader av lägre lövträd, en hög dunge av granar, häckar och enklare staket i trä. Den äldre delen är i det närmaste symmetriskt indelad i en korsplan till fyra kvarter grupperade runt den ståtliga kyrkobyggnaden. Dessa kvarter karakteriseras av många höga gravstenar med olika utformning, främst från 1890-1920-talen. Mellan dessa dominerande gravvårdar finns såväl yngre som äldre gravvårdar. I det nordöstra hörnet finns en större samling äldre gravvårdar vilka påträffats vid grävning av kyrkogården och på andra ställen i bygden.

De yngre delarna, från andra hälften av 1900-talet, bildar smala rektangulära grästäckta kvarter längs kyrkogårdens östra sida, vilka ännu inte tagits i bruk, samt i ett triangulärt område i söder. De södra delarna är indelade av låga rygghäckar med raka rader av det sena 1900-talets och det tidiga 2000-talets små, låga och relativt enhetliga gravvårdar främst i sten.

Skogklädda kullar bidrar också till inramningen av kyrkogården.

KULTURHISTORISK BEDÖMNING OCH BEVARANDEFÖRSLAG

Lagstiftning

Kyrkogårdens huvudman, Falkenbergs pastorat, är ansvarig för att vårda och underhålla kyrkogårdens kulturhistoriska värden enligt lagstiftningen. Begravningslagen ger dock de enskilda gravrättsinnehavaren långtgående rättigheter över gravanordningens utformning. I kulturminneslagens första kapitels inledande bestämmelser framhålls det dock att det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö och ansvaret vilar på oss alla.

Nedan följer en sammanfattning av de lagar och förordningar som berör värden av våra begravningsplatser och dess kulturhistoriska värden samt kommentarer till lagstiftningen.

Kulturmiljölagen (SFS 1988:950)

Kulturmiljölagen innehåller generella bevaranderegler för kyrkor, kyrkotomter, kyrkogårdar och begravningsplatser uppförda och tillkomna före 1940, liksom kyrkliga inventarier och fornminnen.

På en äldre kyrkogård är det sannolikt att det finns fornlämningar, t. ex. rester av äldre byggnader, murar och gravar, vilka kan beröras vid markarbeten, både ute på kyrkogården och inne under kyrkgolvet. Samråd skall därför alltid ske med länsstyrelsen när det gäller arbetsföretag på äldre kyrkogårdar. (KML, 2 kapitlet, 1 §, 10 §)

Kyrkogårdar och begravningsplatser anlagda före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen. De skall vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas. Sedvanliga underhållsarbeten eller brådskande reparationsåtgärder får utföras utan tillstånd, men skall utföras med material och metoder som är lämpliga med hänsyn till byggnadens eller anläggningens kulturhistoriska värde. (KML, 4 kap, 2, 3, 5, 11, 13 §§) Upprepad borttagning av enskilda gravvårdar, växtlighet och förändringar av ytmateriel på en gravplats eller gångstråk samt elektrisk belysning kan också innebära en påtaglig förändring som kräver tillstånd.

Begravningslagen (SFS 1990:1144)

I Begravningslagen finns bland annat regler för förvaltning av begravningsplatser, gravrättsinnehavare och vad som gäller för gravvårdar som av kulturhistoriska skäl bör bevaras för framtiden. Gravrättsinnehavaren har rätt att bestämma gravanordningens utformning och utsmyckning, men upplåtaren kan begränsa gravrättsinnehavarens bestämmanderätt för att tillgodose god gravkultur. Det innebär exempelvis att på den del av kyrkogården som bedöms som kulturhistoriskt värdefull, kan upplåtaren ha föreskrifter rörande nya gravanordningars utformning för dess anpassning till miljömiljön. När en gravanordning har blivit uppsagd, får den inte föras bort utan upplåtarens medgivande. Om en gravanordning tillfallit upplåtaren och är av kulturhistoriskt värde skall den åter ställas upp inom begravningsplatsen eller på någon annan lämplig plats. (Begravningslagen, 7 kap, 26–28, 37)

Plan- och bygglagen (SFS 2010:900)

Utöver ansökan om tillstånd hos länsstyrelsen kan det även krävas bygglov från kommunens byggnadsnämnd för åtgärder på kyrkotomter och begravningsplatser enligt plan- och bygglagen. Även denna lag hanterar kulturhistoriska värden. En kyrkogård eller begravningsplats som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas och ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och tekniska egenskaper i huvudsak bevaras. (PBL kap 8:13-18)

Miljöbalken (SFS 1998:808)

Alléer och därmed även trädkransar runt kyrkogårdar skyddas genom biotopskyddet i förordning om skydd enligt Miljöbalken och förordning om områdesskydd enligt miljöbalken, 7 kapitlet. Länsstyrelsen ansvarar för att biotopskyddet följs och kan ge dispens om det finns förutsättningar.

Kyrkogårdens södra grind. utanför finns en asfalterad yta för parkering. I bakgrunden syns ett blandat villaområde längs Gällsåsvägen.

Generella riktlinjer för Okome kyrkogård

- Kvarterens planform skall bevaras och som en följd av detta även gångsystemet. Huvudaxlarna och dess gångar bör ligga som utgångspunkt för framtida planering.
- De gångar som finns idag bör bevaras.
- Gångarna bör ha ett slitagelager av grus.
- Omgärdning i form av bruksmurar skall vårdas och bevaras. Råd för hur en stenmur kan vårdas och underhållas finns i skriften Kyrkogårdsmuren – kultur och konstruktion, av Catharina Svala, utgiven av SLU Movium, Stad & Land, 2010.
- Kyrkogårdens entréer med smidesgrindar mellan murade grindstolpar skall bevaras och underhållas så att deras ursprungliga karaktär bevaras. Samma material och metoder skall användas vid underhåll som när murar och grindstolpar uppfördes.
- Inramning av de äldre kvarteren med trädkrans av lövträd bör vårdas och bevaras. En trädplan bör tas fram för hur träden ska underhållas.
- Huvudgångarna i de äldre delarna bör var kantade av träd. Uppmätningssritningen från 1966 kan vara en utgångspunkt för planeringen av trädplan. Det tycks inte ha varit några regelrätta alléer av träd utan endast ett eller två par träd som kantar respektive gång.
- Inramning av de yngre kvarteren med trädkrans av pyramidavenbok och klippta häckar bör vårdas och bevaras. En trädplan bör tas fram för hur denna växtlighet ska underhållas.
- Rygghäckarna i kvarter 5-6 bör bevaras och underhållas, då den är en årsring från mitten av 1900-talet.
- De stora prydnadsbuskarna som finns i de äldre kvarteren bör bevaras och underhållas då de är karaktärsskapande för kvarteren och deras ålderdomliga prägel. De bör hållas i en sådan storlek att de inte döljer gravvårdarna allt för mycket.
- Moderna och funktionella inslag på kyrkogården så som soffor, belysning, papperskorgar och serviceplatser bör hålla hög kvalitet beträffande material och utformning, men vara neutrala och inte stjälta för stor uppmärksamhet från de gamla kulturhistoriska miljöerna.

Värderade Gravvårdar

Urvalet och kriterier för kulturhistorisk värdering av gravvårdar har dock fortfarande sin utgångspunkt i den klassificering som Centrala Gravvårdskommittén, CGK, presenterat i skriften Handbok för kulturhistorisk inventering, bevarande och återanvändning av gravanordningar, 2007. Även av erfarenheter från tidigare utförda värderingar på kyrkogårdar runt om i Halland ligger till grund för urval och värdering. I denna kulturhistoriska dokumentation har bara klass 1-gravar/Kulturgravar pekats ut. På Okome kyrkogård har ca 180 gravvårdar, se bilaga 1 och 2, pekats ut som mycket värdefulla/klass 1 enligt någon eller flera av följande kriterier:

- Alla gravvårdar tillkomna före mitten av 1800-talet (nationell riktlinje) eftersom de är hantverksprodukter från tiden före den industriella revolutionen. På Okome kyrkogård finns relativt få gravvårdar kvar ens från 1800-talet och ytterst få av dessa är äldre än 1850-talet, varför gränsen bör sättas till en senare tidpunkt kring sekelskiftet 1900.
- Vårdar med hantverksmässigt utförande. Även vårdar från mitten av 1800-talet till funktionalismens genombrott ca 1930, är tillverkade i en hantverksliknande tradition.
- Alla kors, kedjor och staket av gjutjärn då de är en försvinnande liten rest av unik konstruktionsperiod inom byggnadssektorn.
- Gravstaket och gravvårdar i smidesjärn.
- Gravplatser med ovanliga inramningar såsom klippta häckar och stenstaket. På många landsorts kyrkogårdar har ett stort antal mer vanliga stenramar tagits bort, varför de som finns kvar bör bevaras.
- Äldre vårdar tillverkade av trä, ovanliga material eller av ett lokalt material, t.ex. lokalt bruten granit.
- Vårdar med ovanligt eller särskilt konstnärligt utförande. De kan vara ovanliga för den enskilda kyrkogården, regionalt eller nationellt.
- Vårdar med ett konstnärligt helhetsutförande där vård och inramning är utformade som en enhet. Här kan även det gröna kulturarvet i form av perenner och mindre träd kan vara samtida med gravplatserna och bör bevaras samt vid behov ersättas lika befintligt.
- Vårdar utformade efter en viss tids stilideal, och därmed vara representativ och illustrera en årsring

En av de många ålderdomliga gravvårdar som står samlade i kvarter 1. Stenen restes en gång över den saliga hustrun Malin Olsdotter som avled 8 april 1737.

Hemmansägaren Albin Svensson 1897-1954 kan ha varit en av byggarbetarna på det berömda foto från 1932 "Lunch atop a scyscraper". (1002)

på kyrkogården.

- Vårdar med ovanliga inskriptioner utöver de vanliga; namn, datum, gårds- eller ortsnamn och psalmverser.
- Vårdar resta över en person med lokalt och/eller personhistoriskt värde.
- Vårdar av socialhistoriskt intresse; exempelvis ovanliga eller typiska titlar och yrken och som därmed vittnar om olika sociala skikt i samhälle. De kan vara resta över kvinnor och/eller barn vilket var relativt ovanligt innan 1930-talet.

Generella riktlinjer för kulturgravar (f.d. klass 1)

Cirka 180 gravvårdar på Okome kyrkogård har bedömts som kulturgravar. När gravrätten för en kulturgrav tillfallit gravrättsupplåtaren ska följande riktlinjer följas:

- Kulturgravar ska bevaras och vårdas på plats. De får inte återupplåtas eller återanvändas.
- Även alla tillhörande omgärdningar som gjutjärns-, smidesjärns- och stenramar skall bevaras och vårdas och underhållas med traditionella metoder.
- Skadade vårdar ska lagas. Företrädelsevis anlitas konservator för att upprätta program för att åtgärda skadade äldre gravanordningar.
- En plan för att stabilisera och återmontera nedlagda/instabila kulturgravar bör upprättas.
- Alternativ kan undersökas för att anordna vårdar i liggande ställning.
- Alla stenramar ska bevaras och vårdas och underhållas med traditionella metoder.
- Vid vård och underhåll av samtliga gravvårdar ska material och teknik anpassas till gravens befintliga utformning och material.
- Om man på något sätt vill ändra eller flytta en kulturgrav ska tillstånd sökas från länsstyrelsen.
- Gravvårdarna som står uppradade längs den norra muren och i en grupp i det nordöstra hörnet av kvarter 1 är kulturgravar och skall bevaras och vårdas men får inte återupplåtas. De kan flyttas då de redan är flyttade men bör få en bättre och mer värdig placering på kyrkogården.

Generella riktlinjer för alla gravvårdar

- Om det är möjligt bör det strävas efter att bevara och återupplåta även de gravvårdar som inte är kulturgravar. Detta gäller framför allt äldre stenar från tiden före 1920. De kan eventuellt flyttas, men gärna inom det befintliga kvarteret för att ännu visa kvarterets eller kyrkogårdsdelens årsring och historia.
- Det är bättre att lägga ned en sten, på ett ordnat och prydligt sätt än att ta bort den och förstöra den.
- Om skäl för bevarande saknas kan dock gravvårdarna bortföras. Gränsen för vad som betraktas som kulturhistoriskt värdefullt flyttas ständigt framåt och inom ett tiotal år kan 1950–60-talens gravvårdar betraktas som spår av äldre tiders gravvårdskultur som hotas av utplåning. Det är därför önskvärt att man så långt det är möjligt bevarar alla gravvårdar på sin ursprungliga plats.
- Vid omarbetning av befintlig gravvård bör man ta särskild hänsyn till gravvården utformning vad gäller omgärdning, detaljer och dekor. Stenens inskription bör om möjligt bevaras t.ex. genom att stenen vänds eller att inskriptionen täcks med metallplatta med ny inskription.
- Vid förflyttning och omarbetning av en vård rekommenderas dokumentation genom fotografering. Genom fotona ska framgå stenens helhetsutseende, detaljer och text, samt vårdens placering på kyrkogården. Fotona bör sedan arkiveras då detta är av stort värde för den fortsatta samhällsforskningen och för enskilda släktforskare.
- När en befintlig gravplats ska kompletteras med nya vårdar som t.ex. placeras i en stenram, bör den nya vårdens anpassas till den äldre vårdens genom liknande material, bearbetningssätt, typsnitt och formspråk.
- Nya gravvårdar kan tillåtas i alla kvarter.
- Alla befintliga stenramar bör bevaras. Hör de till en vård som inte är kulturgrav kan de återanvändas.
- Nya stenramar kan tillåtas i kvarter 1-4.

Gravvården över K. C. Billingdahl
Prost och kyrkoherde i Okome 1784-
1848 står vid kyrkans södra vägg.

Högt stenkors över Hemmansegaren Andreas Christoffersson 1839-1908 hustrun Anna Eleonora f. Johansson 1845-1914 (2100).

KÄLLOR

Tryckta källor och litteratur

Handbok för kulturhistorisk inventering, bevarande och återanvändning av gravanordningar, CGK, Centrala Gravvårdskommittén 2007

Jansson, Bror, Okome kyrka, särtryck ur Hallands Nyheter, 1960

Kulturmiljöprogram för Falkenbergs kommun, utgiven av Falkenbergs kommun, 2013

Okome – en bok om hembygden, Meijels bokindustri, Halmstad 1956

Arkiv

Digitalt museum, foton från Hallands konstmuseums samlingar

Kulturmiljö Halland, Hallands läns museer

Lantmäteriets Historiska kartor, <https://historiskakartor.lantmateriet.se/>

Riksantikvarieämbetets fornsök, <https://app.raa.se/open/fornsok/>

Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöbild, <https://kmb.raa.se/>

https://sv.wikipedia.org/wiki/Anders_Petersson_Widberg

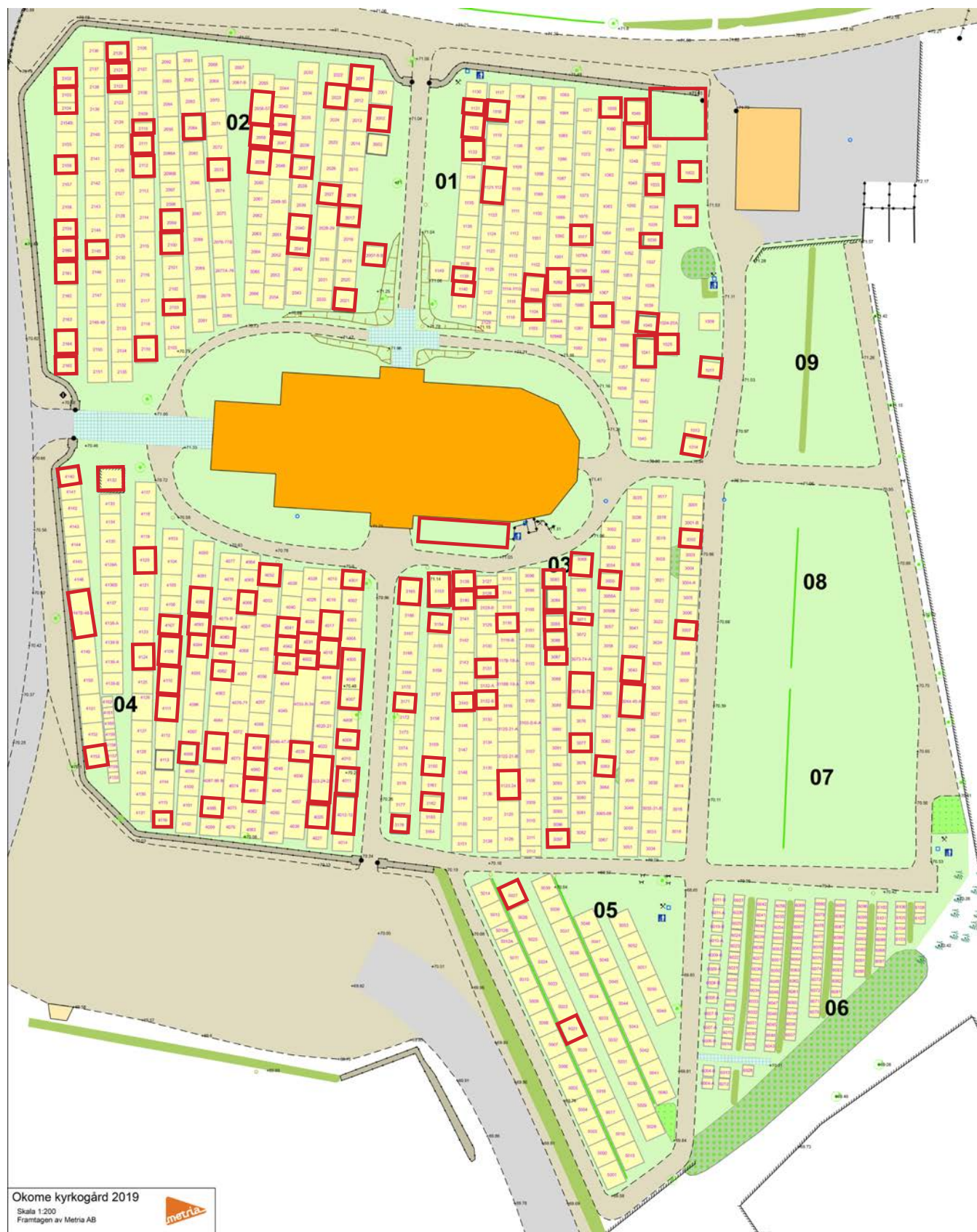
https://grav.rotter.se/Sok_forsamlview.php?id=1989

Informanter

Peter Skoglund, mail 2020-11-02

Signe Dahlberg Persson, Gunnar Johansson, Gunnel Karlsson, Sara Stureson, Okome kyrkogård, 2020-10-09

BILAGA 1. KULTURGRAVAR PÅ OKOME KYRKOGÅRD, KARTA.

BILAGA 2. KULTURGRAVAR PÅ OKOME KYRKOGÅRD, TABELL

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	1002		<i>Vänstr:</i> framsidan vänd nedåt (John Svensson -1904 Anna -1896) <i>miten:</i> Hemmansägaren Sven Julius Bengtsson 1852-1940 hustrun Beata Charlotta Bengtsson 1860-1920 <i>Högr:</i> f. hemmansägaren Albin Svensson 1897-1954	Stor familjegrav med tre gravvårdar, tidstypiska. lokalhistoriskt värde då Albin uppges ha varit en av de på det berömda fotot "Lunch atop a skyscraper" från New York taget 1932	Påväxt	Rengör
1	1006		Här hvila Lars Kaspersson 1829-1899 och hans maka Christina Beata 1837-1903 Hvilen föräldrar fridfullt i gravvarna, jordelivets stormar ej nå eder mera.	Hög smalsten, tidstypisk, miljöskapande, en av de äldre från 1890-talet, intressant inskription	Gott skick	
1	1011		Sixten 1940	Liten enkel gravvård, barngrav, tidstypisk, socialhistoriskt värde	Gott skick	
1	1014		Johanna G. Karlsdotter 1871-1893 Albertina Karlsdotter 1878-1896	Hög smalsten, tidstypisk, miljöskapande, en av de äldre, från 1890-talet	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	1025		Alva Andersson 1879-1900	Ålderdomlig typ av gravvård, kvinnograv, miljöskapande	påväxt, vitträd, nedplockad från fundament	rengör skonsamt, återställ stående
1	1033		August Andersson 1888-1962 Ester Andersson 1898-2002	Tidstypiskt exempel på gravvård från 1960-talet, lokalhistoriskt värde - de skänkte sin gård till naturvårdsverket	Gott skick	
1	1036		Gunnar Karlsson 1901-1904 Moster Anna 1878-1902	Liten tidstypisk gravvård med bevarad stenram, socialhistoriskt värde med barn som begravts med sin moster	stenen nedlagd	åteställ stående
1	1040		Hemmansägaren Nils Nilsson 1826-1903 hustrun Anna Kristina 1850-1918	Högt kors, miljöskapande, tidstypiskt, bevarad stenram	påväxt	rengör
1	1041		<i>Vänstr:</i> Karl J. Bengtsson 1847-1928 hustrun Agneta Maria född Karlsson 1846-1904 <i>Högr:</i> Hemmansägaren Gustaf Ludvig Karlsson 1885-1910	Två höga stora gravvårdar, tidstypiska, monumentala, bevarad stenram, miljöskapande	Viss påväxt	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	1046		Hans Karl Johansson 1840-1920 hustrun Anna Katriona 1843-1903	Hög smalsten, miljöska-pande, tidstypiskt	påväxt	rengör
1	1047		Carl Johan Bengtsson 1835-1904 hans maka Anna Mathilda född Carlsson 1846-1916	Hög smalsten, miljöska-pande, tidstypiskt, bevarad stenram	påväxt	rengör
1	1059		Gottfrid Karlén 1883-1907	Exempel på liten enkel grav över ung man, sekelskiftet 1900, bevarad stenram, miljöska-pande	Viss påväxt	
1	1068		Kyrkovaktmästare Karl Hansson 1864-1943 maka Hanna 1865-1950 Oskar 1893-1896 Anna 1895-1905 Olga 1891-1976 John 1905-1986	intressant titel av lokalhistoriskt värde, socialhistoriskt värde med två barn som dog i späda ålder, tidstypisk gravvård från efterkrigstid - troligtvis rest över något av barnen som levde längst	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	1077		Hemmansägare Karl Magnus Blomma 1842-1914 hans maka Anna Kristina född Hansson 1842-1914 Länkar en gång bundna icke brytas bortom livets strand de åter knyts	unik gravvård i jugendstil med rik och fint arbetad dekor, ovanlig inskription (ev syftar på att makarna dog med kort tids mellanrum), miljöska-pande	instabil	stabilisera
1	1079		Gunnar Herbert 1916	Liten enkel gravvård, barngrav, tidstypisk, socialhistoriskt värde	Gott skick	
1	1092		Gustava Eriksson 1862-1924 sonen Johan 1886-1973	tidstypisk gravvård från 1920-talet med rik dekor, miljöska-pande, kvinnograv	Gott skick	
1	1103		Emma Andersson 1865-1934 Hemmasonen Anders Andersson 1878-1926	Tidstypisk gravvård från 1920-talet, miljöska-pande, socialhistoriskt intressant titel, städsegrönt inslag på kyrkogården med buxbomen	De flankerande buxbomsbuskarna har blivit mycket stora och dominanta	Buxbomen är ett miljöska-pande grönt inslag på kyrkogården, men bör beskäras något

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	1104		Båtsmannen L. J. Engström 1852-1922 hustrun Elemnina 1856-1945 sonen John 1899- 1926 sonen Lasse 1907-1970	intressant titel av lokalhisto- riskt värde, tidstypisk grav- vård från efterkrigstid - trol- rest över sonen Lasse	Gott skick	
1	1118		Makarna August Svensson 1869-1953 Amanda Svensson 1882-1958	Påkostad och stor gravvård från 1950-talet, ovanlig - ritad av en Oskar Fjällman som även skrivit Okome- sången, med bevarad stenram	Gott skick	
1	1121- 1122		Vänstra Oskar Johansson 1883- 1890 Högrar Johan August Johansson 1846-1901 hustrun Anna Johansson 1841-1924	Två tidstypiska gravvård- dar från sekelskiftet 1900, miljöskapande, lokal- historiskt värde då per- sonerna är omskrivna i hembygdslitteraturen	Den högra hög- sta gravvården lutar betydligt	Stabilisera
1	1131		Mårten Svensson 1901-1962	Tidstypisk gravvård från efterkrigstid, lokalhistoriskt intressant person	Gott skick	
1	1132		Karl Svensson 1898-1968	Tidstypisk gravvård från efterkrigstid, lokalhistoriskt intressant person	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	1132		Maria Svensson 1905-1988	Tidstypisk gravvård från efterkrigstid, lokalhistoriskt intressant person	Gott skick	
1	1139		Ingrid 1940-1948	Tidstypisk gravvård från 1940-talet, barngrav, social- historiskt intressant	Gott skick	
1	1140		Vår lille Roland 1945-1953	Tidstypisk gravvård från 1950-talet, barngrav, social- historiskt intressant	Viss påväxt	
1	nord- västra hörnet		IHS Anno 1737 den 8 april afsomnade saliga hustrun Malin Olsdotter	Ålderdomlig hantverks- mässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord- västra hörnet		saknad var AAS F. Tobbard	Ålderdomlig hantverks- mässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	nord-västra hörnet		I denna graf hvila stoftet af LLD från Branarp född d 8 mai 1793 död d 8 mars 1834	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		 AAS	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		Här förvaras stoftet av ... Andersson f den ... 180....	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	nord-västra hörnet		Här förvaras stoftet af en ömt saknad vän död d 24... 1818	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		Grafvård öfver ABAD död d ... 1829	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		Grafvård öfver ...ABS	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxxxxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	nord-västra hörnet		xxxxxxxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		född 1838 död den 1852.....	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxxxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		Här hvilar stoftet af Anders Pers från Född d... Död d.....1849	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	nord-västra hörnet		xxxx27	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	nord-västra hörnet		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverks-mässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverks-mässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverks-mässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	nord-västra hörnet		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverks-mässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverks-mässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	nord-västra hörnet		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverks-mässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	vid norra muren		xxxxx Larsson xxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	vid norra muren		xxxxxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg
1	vid norra muren		xxxxxxx	Ålderdomlig hantverksmässigt framställd, troligen mycket hög ålder	påväxt, svårläst	rengör, ev fyll i text med färg

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
1	vid norra muren		Per Svensson 1806-1881	Ett av få gjutjärnskors på Okome kyrkogård, alla gravvårdar av järn skall bevaras, troligen relativt hög ålder.	Rostig, saknar fundament	rengör, rostskyddsbe-handla, måla med svart linoljefärg, ev placera på fundament
1	vid norra muren		Anna Lena Persdotter 1805-1877	Ett av få gjutjärnskors på Okome kyrkogård, alla gravvårdar av järn skall bevaras, troligen relativt hög ålder.	Rostig, saknar fundament	rengör, rostskyddsbe-handla, måla med svart linoljefärg, ev placera på fundament
2	2002		Makarna Sven Aron Nilsson 1863-1920 Charlotta Maria 1855-1892 Hanna Beata 1892-1935	Hög monumental gravvård med bevarad stenram, miljöskapande	Gott skick	
2	2007		Prosten Orvar Nelson 1895-1989 Evy Nelson 1895-1981	Ovanlig form, lokalhistoriskt värde med prosttiteln	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2011		Husmor Ingegerd Magnell 1910-1987 Vilar här med sina späda syskon <i>Liggande:</i> Carl Elof 1912 Evert 1913-1920 Greta 1918-1920	Tidstypisk gravvård från 1950-talet, intressant yrkestitel - en av få kvinnliga titlar, barngrav, socialhistoriskt intressant	Viss påväxt	
2	2017		f.d. hemmansägaren Hans Andersson 1811-1879 hans hustru Beata 1822-1910	Tidstypisk bautasten från sent 1800-tal, hög ålder, miljöskapande	påväxt	Rengör
2	2021		Folkskolläraren och organisten Thor Tistling 1894-1950 Hilma Tistling 1898-1969	Tidstypisk gravvård från 1950-talet, bevarad stenram, intressant titel med lokalhistoriskt värde	Gott skick	
2	2023		Mejeristen August Svensson 1890-1977 Margit Svensson 1903-1989	Tidstypisk gravvård från 1970-talet, intressant titel med lokalhistoriskt värde då August var med och startade hembygdsföreningen	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2027 (?)		Hemmansegaren Bengt Hansson 1817-1880	Ett av få gjutjärnskors, ovanlig form, alla gravvårdar av järn är kulturgravar, hög ålder	Rostigt	Rengör, rostskyddsbe-handla, måla med svart linoljefärg
2	2037		Handlanden Gottfrid Jacobsson 1883-1940 hustrun Anna Jacobsson 1882-1935	Tidstypisk gravvård från 1930-1940-talen, lokalhistoriskt värde, titeln	påväxt	Rengör
2	2040		Hemmansegaren A. Svensson 1827-1888 hustrun Anna Johanna Johansdotter 1837-1904	Tidstypisk hög smalsten, hög ålder, miljöskapande	Viss påväxt, instabil	Rengör, stabilisera
2	2041		Hemmansegaren S. J. Andersson 1837-1897	Tidstypisk hög smalsten, hög ålder, miljöskapande	Viss påväxt, instabil	Rengör, stabilisera

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2046		Mjölaren Johan Larsson 1897-1976 makan Sara Larsson 1907-1995	Tidstypisk gravvård från efterkrigstid, intressant titel, lokalhistoriskt värde	nedlagd	kan ställas upp eller fortsätta vara liggande
2	2047		Prosten Johan Lindman 1726-1795	Sentida minnessten. Lindman begravdes inne i kyrkan men flyttades graven flyttades ut i samband med att kyrkan utvidgades 1816.	gott skick	
2	2056-57		Tage 1919-1921 Bertil 1924-1943	Tidstypisk liten barngrav från första hälften av 1900-talet, socialhistoriskt värde	Gott skick	
2	2058		Hemmansegaren Anders Petter Pettersson 1845-1907 hans maka Anna Katarina född Svensson 1839-1909	Tidstypisk gravvård med rik och välgjord dekor, miljöskapande	Gott skick, krönande kors saknas	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2059		<i>Vänstra:</i> Åboen Carl Magnus Larsson 1818-1876 <i>Högra:</i> Anna Johanna Svensdotter 1821-1871	Två av få gjutjärnskors, alla gravvårdar av järn är kulturgravar, hög ålder	Rost	Rengör, rostskyddsbe-handla, måla med svart linoljefärg
2	2073		Hemmansägaren Per Arvidsson 1827-1911 hans maka Anna Severina Johansson 1834-1906	Tidstypisk gravvård från omkring 1900, miljöskapande, högt lokalhistoriskt värde då detta är gravvården över "Klockeper" som huggit ånga av de äldre ålderdomliga gravvårdarna runt om i trakten	Viss påväxt, lutar	Rengör, stabilisera
2	2084		Anders Johan Hansson 1853-1945 hustrun Ingrid 1854-1947 sonen Karl Oskar 1880-1960	Tidstypisk gravvård från första hälften av 1900-talet, livsten och ram utformad som en estetisk helhet, en av få bevarade i denna stil	Viss påväxt	Rengör
2	2099		Lars Johan Carlsson 1835-1896 hustrun Severina Kristina 1840-1915	Tidstypisk hög smalsten, hög ålder, miljöskapande	Viss påväxt, instabil	Rengör, stabilisera

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2100		Hemmansegaren Andreas Christoffersson 1839-1908 hustrun Anna Eleonora f. Johansson 1845-1914	Tidstypiskt högt kors, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
2	2103		Lars Magnus Olsson 1829-1907 hustrun Anna Lena Larsdotter 1822-1899	Tidstypisk hög smalsten, hög ålder, miljöskapande	Viss påväxt, instabil	Rengör, stabilisera
2	2110		Olof Larsson 1832-1890	Hög smalsten, hög ålder, tidstypisk för sent 1800-tal, miljöskapande, ingår i större familjegrav med 2109-2111	påväxt	Rengör
2	2111		A. Salomonsson 1858-1929 Hustrun Augusta 1847-1928	Tidstypisk mindre gravvård, lokalhistoriskt värde, ingår i större familjegrav med 2109-2110	Viss påväxt, nedtagen från fundament	Rengör, återställ stående

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2112		Hemmansägaren Johan Alfred Svensson 1867-1956 hustrun Amanda Svensson 1870-1944	Ovanlig gravvård från omkring 1950 i klassicistisk stil, monumental, påkostad med olika stenarter och koparkors, miljöskapande	Gott skick	
2	2119		August Larsson 1869-1948 hustrun Hilda 1869-1955 sonen John 1895-1919	Ovanlig gravvård från omkring 1950 i klassicistisk stil, monumental, påkostad miljöskapande, lokalhistoriskt värde - jobbade som "kodoktor"	Gott skick	
2	2120		ABCD 1810-1834	Älderdomlig hantverksmässigt huggen gravvård, en av de äldsta ute på kyrkogården	Viss påväxt, vitt-ring, något svåräst	Konservator åtgärder/tar fram åtgärdsförslag
2	2121		Johannes Svensson 1827-1905 och hans hustrun Anna Beata 1836-1904	Tidstypisk hög smalsten, miljöskapande	Viss påväxt, instabil	Rengör, stabilisera

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2122		Sven Carlsson 1871-1892	Tidstypisk hög smalsten, hög ålder miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
2	2145		xxxxx	Älderdomlig hantverksmässigt huggen gravvård, en av de äldsta ute på kyrkogården	Viss påväxt, vitt-ring, något svåräst	Konservator åtgärder/tar fram åtgärdsförslag
2	2152		xxxx	Älderdomlig hantverksmässigt huggen gravhäll, trp-oligen en av de äldsta ute på kyrkogården	Viss påväxt, vitt-ring, svåräst	Konservator åtgärder/tar fram åtgärdsförslag
2	2153 2154B		2154: fru Maria Ahl f. Krabbe 1830-1891 2154B: Kronolänsmannen A.T. Ahl 1837-1897	Två lika smalstenar av hög ålder, intressant titel, lokalhistoriskt värde, som länsman hade de ett fängelse i källaren på sin gård	Viss påväxt	Rengör

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2156		Lantbrukaren Per Nilsson 1884-1918 hustrun Anna Elisabeth 1890-1969	Tidstypisk hög obelisk, miljöskapande, ram fins kvar i gräset	Viss påväxt	
2	2159		Nils Larsson 1829-1878 hustrun Bengta 1830-1902	Något ovanlig form, nygotik, en av de äldsta, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
2	2160		Klockaren och organisten J. Sjöstrand 1836-1873	Gjutjärnscors i ovanlig form, alla gravvårdar av järn är kulturgravar, en av de äldsta på kyrkogården	Rost	Rengör, rostskyddsbe-handla, måla med svart linoljefärg
2	2161		Organisten i Okome A. J. Kjellerstedt 1845-1897 och hans maka Anna Charlotta 1843-1923 Vänner reste värden	Tidstypisk gravvård från sent 1800-tal, en av få obelisker på kyrkogården, intressant inskription, miljöskapande	Viss påväxt, nedplockad	Rengör, återställ stående

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
2	2164		Lantbrukaren Alex Johansson 1833-1913 hans maka Severina Johansson 1837-1884	Hög smalsten i ovanligt utförande, troligen 1910-tal, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
2	2165		Hemmansägaren Carl Aron Svensson 1822-1913 hustrun Beata Svensson 1813-1910	Hög smalsten i ovanligt utförande, 1910-tal, miljöskapande	Instabil	Stabilisera
3	3002		Carl Petter Persson 1820-1893 hustrun Lena Stina 1824-1910	Hög, tidstypisk smalsten, miljöskapande	Instabil, påväxt	Stabilisera, rengör

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	3007		xxxxxx (Per Svensson familjegrav)	Lokalhistoriskt värde, detta är gravplatsen för Per Svensson som fått en stor, monumental minnessten vid gången till kyrkan i kvarter 4, (4004)	Nedlagd	Återställ stående
3	3043		Lantbrukaren Anders Bengtsson 1837-1901 hustrun Anna Johanna 1843-1931	Hög, tidstypisk smalsten, miljöskapande	Instabil, påväxt	Stabilisera, rengör
3	3044-45A		Kvarnägaren Gottfrid Dahlberg 1893-1977 hustrun Alida 1904-1996 Christina 1946-2010 Sven Allan 1934-1943	Tidstypisk gravvård från efterkrigstid, lokalhistoriskt intressant person och titel	Gott skick	
3	3055		Lantbrukaren K. J. Bengtsson 1829-1923 hustrun Inger Kristina Bengtsson 1818-1903 Sonen Sven A. Carlsson 1857-1914	Hög tidstypisk smalsten med rik dekor, miljöskapande	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	3063		Anders Olsson 1826-1905 Johanna Larsson 1835-1905 Frånvarande barn har låtit resa denna vård	Hög tidstypisk smalsten med rik dekor, intressant inskription, miljöskapande	påväxt	Rengör
3	3068		Anna Sofia Bengtsson 1879-1959 Marthe Aldersman 1905-1983 Brita Bengtsson 1911-1998	Tidstypisk gravvård från efterkrigstid, Marthe var lokalhistoriskt intressant person; arbetade som sjuksköterska i USA och i fält under kriget	Gott skick	
3	3071		Karl Persson 1843-1933 hustr. Karolina 1848-1941 sonen Edvard Carlsson 1881-1907	Hög tidstypisk smalsten med rik dekor, miljöskapande, lokalhistoriskt värde	Instabil	Stabilisera
3	3074-75 B		J. Aron Johansson 1845-1915 hans maka Johanna Sofia 1849-1908	Tidstypisk smalsten, miljöskapande, lokalhistoriskt värde	påväxt	Rengör

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	3077		Aron Andersson 1835-1909 Johanna Andersson 1855-1935	Tidstypisk liten smalsten, miljöskapande, lokalhistoriskt värde	påväxt	Rengör
3	3083		Bengt Aron Persson 1854-1908 hans maka Beata Christina 1852-1917	Hög monumental smalsten i något ovanligt utförande, en av få gravvårdar med inhägnad, miljöskapande	Gott skick	
3	3084		Hemmansägare Alfred Johansson 1856-1910 hustrun Augusta Maria 1857-1927 dottern Lena Alfrida 1889-1941	Tidstypisk hög smalsten med rik dekor och bevarad stenram, miljöskapande	Gott skick	
3	3085		Hemmansägare C. J. Andersson 1840-1910 H. Maka Dina Mathilda 1849-1916	Tidstypisk smalsten, miljöskapande	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	3086		Hustrun Josefina Charlotta Johansson 1872-1910	Tidstypisk smalsten, likadan som maken intill (3087) miljöskapande	Gott skick	
3	3086		Lantbrukare Carl J. Johansson 1857-1917	Tidstypisk smalsten, likadan som maken intill (3087) miljöskapande	Gott skick	
3	3096		Adolfina B. Johansson 1858-1935 Barnens välgörare	Tidstypisk gravvård i art deco stil, unik inskription, lokalhistoriskt värde	Gott skick	
3	3116B		f.d. hemmansägaen Lars Aug. Johansson 1855-1927 hans hustru Severina 1854-1922	Tidstypiskt högt kors, monumental, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	3123-3124		Syskonen Johansson Einar 1909-1948 Sara 1915-1920 Bengt 1921-1924	Tidstypisk gravvård, socialhistoriskt intressant med tre syskon i samma grav varav två dog som barn	Viss påväxt, nedlagd	Rengör, Kan ställas upp eller förbli liggande
3	3128B		M. Birger Svensson 1882-1892	Liten barngrav av rel. hög ålder, socialhistoriskt värde	Viss påväxt, nedlagd	Rengör, återställ stående
3	3131		Ragnar 1926-1928	Liten barngrav, socialhistoriskt värde. drunknade i Åtran	Vittrad, svåräst	slipa den blanka ytan eller fyll i texten med färg
3	3132B/3145		Asta Lang 1958-1928 Märta Lang 1914-1930	Liten enkel barngrav med text på båda sidor, över två systrar, socialhistoriskt värde	Gott skick	
3	3139		Här vilar kyrkoherden i Okome pastorat P. E. Högberg 1836-1915 Vården rest av pastorsbor 1941	Tidstypisk gravvård, ett av få i denna stil som högt grekiskt kors, viktig person, lokalhistoriskt värde och intressant inskription, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	3140		Läroverksadjunkt V. B. Högrelius 1867-1950 Anders Olof Högrelius 1911-1999	Ovanlig gravvård från 1950, ovanlig och intressant titel	Viss påväxt	Rengör
3	3153		<i>Vänstra:</i> Prosten Johan Carlssons familjegrav <i>Högra:</i> Komminister Theodor Carlsson 1856-1929	Tidstypiska höga kors, monumental familje- och prästgrav, den enda på kyrkogården med stenstaket, miljöskapande, lokalhistoriskt värde	Gott skick	
3	3154		Lantbrukaren Arne Johansson 1924-2007	Tidstypisk gravvård från sent 1900-tidigt 2000-tal, lokalhistoriskt värde med anknytning till bygdeföreningen	Gott skick	
3	3160		Elsa 1929-1942	Tidstypisk liten barngrav, socialhistoriskt värdefull	Viss påväxt	Rengör
3	3162		Edit Karlsson 1911-1940 Erik Henriksson 1909-1984	Tidstypisk gravvård från 1940-talet, lokalhistoriskt värde	Viss påväxt	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	3165		Här under förvaras säre delen af kyrkoherden och prostens Anders P. Widberg 1782-1825	en av fyra ålderdomliga gravhällar av hög ålder, unik, lokalhistoriskt värde med prästgrav	Påväxt, sprucken	Konservator åtgärder
3	3165		Här förvaras stoftet af fru Prostinnan Helena Elis. Widberg 1767-1810	en av fyra ålderdomliga gravhällar av hög ålder, unik, lokalhistoriskt värde med prostintiteln	Påväxt	Konservator åtgärder
3	3165		IHS Magistern och kyrkoherden i Okome pastorat ...her Lars Dahlman 1686-1746	en av fyra ålderdomliga gravhällar av hög ålder, unik, lokalhistoriskt värde med prästgrav	Påväxt, sprucken	Konservator åtgärder

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	3165			en av fyra ålderdomliga gravhällar av hög ålder, unik, lokalhistoriskt värde troligen med präst- eller prästfrugrav	Påväxt, oläslig, sprucken	Konservator åtgärder
3	3171		Andreas Kaspersson 1828-1890 hustrun Anna Karolina 1827-1908	Tidstypisk hög smalsten, hög ålder, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
3	3178		Elsa Johansson 1895-1937 Karl Johansson 1892-1965	Tidstypiska små enkla gravvårdar från 1930-talet i bevarad stenram med dekorativa hörnstenar, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
3	vid kyrkans södra vägg		K. C. Billingdahl Prost och kyrkoherde i Okome 1784-1848	Unik gravvård av hög ålder, prästgrav - lokalhistoriskt värde, miljöskapande	Viss påväxt, sprucken	Konservator åtgärder

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
3	vid kyrkans södra vägg		xxxxxxx	Två (eller en sprucken?) ålderdomliga gravhällar av hög ålder, unika	påväxt, vittrade, oläslig, ev sprucken	Konservator åtgärda
3	vid kyrkans södra vägg		xxxxxxxxx	Ålderdomlig typ av gravvård, dock från tidigt 1900-tal, unik	Viss påväxt	Konservator åtgärda
3	vid kyrkans södra vägg		xxxxxxxxx	Ålderdomlig typ av gravvård, dock från tidigt 1900-tal, unik	Viss påväxt	Konservator åtgärda
3	vid kyrkans södra vägg		Pastor Lars Aron Hansson 1825-1911	Unikt smideskors, prästgrav, lokalhistoriskt värde	lutar något	räta upp

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4001		IHS 1592	Unikt kors, äldsta gravvården på kyrkogården, kan även vara en av de äldsta gravvårdarna i Halland	Viss påväxt	Konservator åtgärdar
4	4004		Per Svensson 1800-1881 Kyrkans, skolans och armadets wälgörare, Til tacksam hågkomst reste socknen stenen (två olika datum på olika sidor av fundamentet; 19/6 1871 och 28/2 1894)	Hög obelisk rest som en minnesvård över en lokalhistoriskt viktig person. Per S. startade bl.a. en fond. Själva graven finns i kvarter 3 (3007)	Gott skick	
4	4005-4007		<i>Vänstra:</i> Lantbrukaren Johan Magnusson 1861-1936 hustrun Hilda Kristina Magnusson 1852-1921 <i>mitten:</i> Erik Gustav Larsson xxx-1885 Anna Johanna Larsson xxx-1901 <i>högra:</i> Syskonen Johansson Ida 1845-1903 Gustaf 1889-1905 Johanna 1890-1966 Karl 1892-1975 Ludvig 1898-1985	Stor familjegrav med höga gravvårdar från olika tider, bevarad stenram, dessutom en betydligt äldre gravhäll skymtar fram under gruset i det nordvästra hörnet, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
4	4009		Folkskolläraren J. A. Bengtsson 1855-1937 Emma Bengtsson 1888-1920	Ovanligt utformad gravvård från 1920-30-talet, lokalhistoriskt viktigt person och titel	Viss påväxt	Rengör

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4011		Köpman Alfred Nordström 1861-1937 hustrun Ingar 1868-1945	Tidstypisk monumental och påkostad gravvård från 1930-40-talen i klassicistisk stil, bevarad tillhörande stenram, miljöskapande, lokalhistoriskt värde då köpmannen bekostade baldakinen över predikstolen, han reste även till USA som Johansson och återvände som Nordström	Gott skick	
4	4012-13		Johan Lantbr. Bengt Andersson 1851-1925 hustrun Johanna Albertina 1852-1925 Gustaf Larsson 1859-1936 Lantbr. Karl A. Bengtsson 1893-1933	Exempel på mindre enklare gravvårdar fr. 1920-30-tal, fyra lika i samma gravram - en företeelse som förekommer på Okome kyrkogård, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
4	4017		Stationsmästaren Rudolf Bengtsson 1903-1950 Margareta Bengtsson 1903-2001	Tidstypisk gravvård från omkring 1950, intressant titel förknippad med tiden då det gick tåg genom bygden	Gott skick	
4	4018		Vagnmakare Paridon Larsson 1874-1961 hustrun Hilma Larsson 1872-1949	Tidstypisk gravvård i art deco, fint arbetad dekor, intressant titel	Gott skick	
4	4020		P. J. Persson 1883-1925 hustrun Alma 1883-1976 J. A. Andersson 1857-1945 hustrun Emma 1864-1940	Fint exempel på gravvård i art deco trol 1940-tal, lokalhistoriskt värde - omskriven i lokala böcker	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4023-25		J. D. Hellberg familjegrav	Stor familjegrav med ram av kortare stenar lagda på rad, miljöskapande, lokalhistoriskt intressant släkt	Ramen något nedsjunken	Rengör
4	4026		Elof Persson 1872-1949 hustrun Augusta 1885-1910	Tidstypisk hög smalsten med tillhörande ram, miljöskapande	Viss påväxt, instabil	Rengör, stabilisera
4	4031		Anna Sofia Andersson 1853-1925 Syskonbarnen reste vårdn	Tidstypisk gravvård från 1920-talet, kvinnograv, intressant inskription, miljöskapande	Viss påväxt, nedlagd	Rengör, återställ stående
4	4032		Lantbrukaren Johannes Anders Olsson 1824-1913 hustrun Annika Bengtsdotter 1832-1892	Tidstypisk gravvård från sekelskiftet 1900, miljöskapande	Viss påväxt, instabil	Rengör, stabilisera
4	4035		Snickaren Salomon Hansson familjegrav	Tidstypisk gravvård från omkring 1930-40-tal, intressant yrkestitel	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4041		Hemmansägaren Karl Andersson 1860-1910 Hustrun Elemina Andersson 1867-1952	Tidstypisk hög smalsten, miljöskapande, lokalhistoriskt värde då Karl var fullmäktigeordförande och hade kommunala uppdrag	Gott skick	
4	4042		Märten Persson 1823-1914 hustrun Elisabets Andersdotter 1826-1900	Tidstypisk hög smalsten, miljöskapande, lokalhistoriskt värde då Märten arbetade med laga skifte	Gott skick	
4	4043		Minne efter Anna Maria Mårtensdotter 1858-1861	Ålderdomlig, hantverksmässigt huggen, typisk för mitten av 1800-talet i trakten, barngrav, unik, kan vara huggen av Klockeper (2073)	Gott skick	
4	4052		G. A. Svensson 1871-1872 K. A. Svensson 1875-1879	Äldre barngrav, socialhistoriskt värde (stenen ev senare tillkommen)	Nedlagd	Återställ stående

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4059		A B Nilsson 1860-1886	Tidstypisk gravvård från andra hälften av 1800-talet, hög ålder, miljöskapande	Viss påväxt, svårsläst, lutar	Rengör, rätta upp/stabilisera
4	4060		Håkan Nilsson 1779-1844	Ålderdomlig, hantverksmässigt huggen, typisk för mitten av 1800-talet i trakten, unik, kan vara huggen av Klockeper (2073)	Gott skick	
4	4061		Nils Jacob Håkansson 1816-1866	Ålderdomlig, hantverksmässigt huggen, typisk för mitten av 1800-talet i trakten, unik, kan vara huggen av Klocke-Pear (2073)	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4080		Carl Nilsson 1892-1901 Helfrid 1898-1901 Rudolf 1900-1901 Helfrid Maria 1902-1904	barngrav, tre barn dog inom en månad 1901, socialhistoriskt värde	Instabil, viss påväxt	stabilisera, rengör
4	4082		Lars Larsson 1827-1881 Josefin 1836-1901	Tidstypisk gravvård från senare delen av 1800-talet, hög ålder, miljöskapande	Gott skick	
4	4085		Johan Träff 1869-1948 Makan Emma 1864-1951 Sonen Sven 1902-1921 Karl Träff 1905-1975 Makan Aina 1911-1997	Tidstypisk gravvård från efterkrigstid, troligen 1970-tal, lokalhistoriskt värde - var skomakare i flera generationer	Gott skick	
4	4088		Verkmästare Carl Hedman 1881-1945 Alma Hedman 1890-1973	Tidstypisk gravvård från omkring mitten av 1900-talet, lokalhistoriskt värde - var verkmästare vid Åtrafors	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4092		Carl Andersson 1877-1952 hustrun Agens 1877-1951 Dottern Ellen 1907-1918 Gustav 1903-2003 Lilly 1913-1997	Tidstypisk gravvård från omkring 1950 i art deco, fint tillförda sidostenar, fint arbetad dekor, lokalhistoriskt värde då Carl var kommunalordförande	Gott skick	
4	4093		Hemmasonen Johan Albert Persson 1876-1901	Tidstypisk gravvård från sekelskiftet 1900, socialhistoriskt intressant titel, miljöskapande	Viss påväxt	
4	4094		Hustrun Anna Johanna Andersdotter 1838-1900 lantbrukaren Per Johan Andersson 1848-1927	Tidstypisk gravvård från sekelskiftet 1900, miljöskapande	Instabil, påväxt	Stabilisera, rengör
4	4098		Emma Bengtsson 1871-1949 Josefina Andersson 1866-1937	Två tidstypiska kors från 1930-40-talet med bevarad stenram, miljöskapande	Gott skick	

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4107		Lantbrukaren Alexander Andersson 1847-1918 hustru Josefina 1859-1933	Tidstypiskt högt kors från början av 1900-talet, miljöskapande	Något svårsläst då förgyllningen vittrat samt viss påväxt	Rengör, fyll i texten med färg/förgyllning
4	4108		Här vilar makarna Johannes Andersson 1850-1904 Johanna Beata Johansdotter 1852-1884	Tidstypiskt högt kors från början av 1900-talet, något ovanlig dekor, miljöskapande	Gott skick	
4	4110		Fabrikören Josef Anderson 1825-1880 och hans hustru Johanna Katarina 1826-1911	Tidstypisk gravvård från omkring 1950 i klassicistisk stil, monumental, påkostad, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4111		Byggmästaren Sven Persson 1818-1899 hustru Nilla Lovisa 1829-1914	Tidstypisk smalsten med fint arbetad dekor, från sekelskiftet 1900, intressant yrkestitel, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
4	4116		William W. Smith 1856-1922 Anne McIntyre f. Cameron 1858-1950	Tidstypisk gravvård från 1920-talet, lokalhistoriskt värde: F.d. Konsul, miljöskapande	Viss påväxt, krönande kors fattas	Rengör, ev komplettera med kors om det finns kvar
4	4120		Hustrun Wilhelmina Svensson 1883-1907 Dottern Frideborg 1906-1929	Tidstypisk gravvård med rik dekor, kvinnograv, miljöskapande	Viss påväxt, krönande kors fattas	Rengör, ev komplettera med kors om det finns kvar

Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4124		Vänstr: Johan August Josefsson fam. graf samt fadern Josef Bengtsson och modern Anna Beata Högrn: xxxxx	Korset är tidstypiskt för det sena 1800-tidiga 1900-talet, miljöskapande, den äldre stenen är ålderdomlig, hantverksmässigt huggen, unik, (Klockeper?) hög ålder	Korset är nedtaget, den äldre stenen har påväxt, vittring, svårläst	Korsvården rengörs och korset återmonteras på säkert sätt. Konservator åtgärdar/tar fram lämpliga åtgärder för den äldre stenen.
4	4132		Hemmansägaren A. J. Casperson 1841-1932 hustrun Anna Lovisa Andersdotter 1839-1895	Tidstypisk hög smalsten för det sena 1800-tidiga 1900-talet, bevarat smidesstaket, miljöskapande	Gott skick	
4	4140		Oscar 1896-1897	Liten enkel barngrav från 1890-talet, socialhistoriskt värde	Viss påväxt	Rengör
4	4147 B-48A		Hemmansägaren Johan Harald Svensson 1861-1915 H. Hustru Hilda Olivia 1867-1915	Tidstypisk hög smalsten från tidigt 1900-tal, rikt dekorerad, miljöskapande	Gott skick	
Kvarter	Grav-nr.	Foto	Text	Värdering/Kommentar	Skada	Åtgärd
4	4153		Lantbrukaren N.A. Andersson 1844-1911 Per A. Nilsson 1886-1914	Tidstypisk gravvård från omkring 1950 i klassicistisk stil, monumental, påkostad, miljöskapande	Viss påväxt	Rengör
5	5021		Hjalmar Hellberg 1894-1986 Makan Maria 1905-1996	Tidstypisk gravvård från sent 1900-tal, lokalhistoriskt värde	Gott skick	
5	5027		John F. Johansson 1903-1982 hustrun Ingegerd 1917-1993	Tidstypisk gravvård från sent 1900-tal, lokalhistoriskt värde då John kan ha varit en av de på det berömda fotot "Lunch atop a skyscraper" från New York taget 1932, äldsta gravvården i kvarteret och denna del av kyrkogården - repr. årsring	Gott skick	

RAPPORTER FRÅN KULTURMILJÖ HALLAND 2021	
2021:1	Tjärby grustäkt, Arkeologisk utredning
2021:2	Båtsmans, del av Lahall 2:13, flytt av byggnad
2021:3	Skummeslövs kyrka, utvändig renovering
2021:4	Sankta Gertruds kapell, utvändig renovering
2021:5	Brokatorp 4, Antikvarisk förundersökning
2021:6	Brovaktan 4, Antikvarisk förundersökning
2021:7	Landeryds godsmagasin -renovering av tak och syll
2021:8	Brons- och järnålder vid Holms kyrka, Holm 2:3, Arkeologisk undersökning
2021:9	Hotell Mårtensson, Gillestugan 1, Skyltning mm. Antikvarisk förundersökning
2021:10	Bocken 18 och Bocken 20. Förslag till planbestämmelser för kulturvärden.
2021:11	Kemisten 5, Antikvariskt utlåtande.
2021:12	Råmebo hembygdsgård. Vård- och underhållsplan
2021:13	Befästningsrester i Norre Katts park. Arkeologisk schaktningsövervakning.
2021:14	Öringe fiber, Getinge sn, fast. Öringe 1:5, Arkeologisk schaktningsövervakning.
2021:15	Hotell Mårtensson, Takkupor, rev förslag. Konsekvensbeskrivning
2021:16	Busskur Stora Torg, Arkeologisk undersökning (schaktningsövervakning)
2021:17	Inför ny vatten- och elledning. Falkenberg. Arkeologisk schaktningsövervakning.
2021:18	Frillesås-Rya 3:77. Kungsbacka kn. Arkeologisk förundersökning
2021:19	Valhalla 5, antikvariskt utlåtande
2021:20	Försörjningshemmet 18, antikvariskt utlåtande
2021:21	Påarps gravfält, Trönninge sn, Halmstads kn, Arkeologisk schaktningsövervakning
2021:22	Marbäck, Halmstad, Snöstorps sn. Arkeologisk utredning
2021:23	Fibernetläggning vid treuddar, enstensättning och en boplatz i Bexets stugby, Trönninge sn, Halmstad. Arkeologisk schaktningsövervakning
2021:24	Kv. Postmästaren, Esplanadparken och Norra Vallgatan - kulturmiljöutredning
2021:25	Spannarps kyrka, Styrssystem - antikvarisk medverkan
2021:26	Sibbarps kyrka, Styrssystem - antikvarisk medverkan
2021:27	Tvååkers kyrka, Styrssystem - antikvarisk medverkan
2021:28	Dagsås kyrka, Styrssystem - antikvarisk medverkan
2021:29	Flickskolan 6, Varberg, antikvarisk förundersökning
2021:30	Gästgivaren 10, Varberg, antikvarisk förundersökning
2021:31	Societetshuset i Varberg, antikvarisk medverkan
2021:32	Alfshögs kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan
2021:33	Askome kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan
2021:34	Vessige kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan
2021:35	Lyngåkra 6:8, Rivningsdokumentation
2021:36	Gamlestugan i Morup, Morup 27:1, antikvarisk medverkan
2021:37	Hägarreds gård, fönsterbyte, antikvarisk medverkan
2021:38	Köinge kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan
2021:39	Okome kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan
2021:40	Svarträ kyrkogård, kulturhistorisk inventering och bevarandeplan

KULTURMILJÖ
HALLAND

POSTADRESS: TOLLSGATAN 7 | 302 32 HALMSTAD | TEL: 035-19 26 00

E-POST: [KANSLI@KULTURMILJOHALLAND.SE](mailto:kansli@kulturmiljohalland.se) | HEMSIDA: [WWW.KULTURMILJOHALLAND.SE](http://www.kulturmiljohalland.se)